
Møteinnkalling

Til: Instituttstyret

Kopi til: Ledergruppen ILU

Om: Møte i instituttstyret torsdag 8. april 2021

Møtetid: 09:00-14:00 inkl. pauser Møtested: NTNU Zoom

Eksterne styrerepresentanter:

May-Brith Ohman Nielsen (styreleder), professor, Universitetet i Agder
Inger Sagen Hasselø, rektor, Huseby barneskole

Studentrepresentanter:

Emma Solberg
Amanda F. Farrag

Representanter for fast vitenskapelig ansatte:

Torkel Haugan Hansen
Lise Vikan Sandvik
Ingvil Bjordal

Midlertidig vitenskapelig ansatte:

Gry Olsen Ulrichsen

Teknisk-administrativt ansatte:

Charlotte Gaertner

Fra instituttledelse og -administrasjon:

Torberg Falch, Jesper Aagaard Petersen, Mari Nygård, Elin Bø Morud, Øystein Wormdal og Anita Brækken (referent)

Meldt forfall:

Vegard Iversen, fylkesdirektør for utdanning i Trøndelag fylkeskommune

Postadresse

Institutt for lærerutdanning,
NTNU

7491 Trondheim
Norway

Org.nr. 974 767 880

postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu

Besøksadresse

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

Saksbehandler

Anita I. Brækken

anita.brakken@ntnu.no

Tlf: 73559396

ORIENTERINGSSAKER

ILU 6/21

Orientering om virksomheten*Hensikt: Instituttledelsen orienterer*

- Prosjekter om Utdanning for Bærekraftig Utvikling v/førsteamanuensis Ragnhild Lyngved Staberg
- Endringer i instituttledelsen
- Koronasituasjonen
- Tilsettinger faste stillinger
- Universitetskolesamarbeidet
- Produksjons- og kvalitetsindikatorer 2020

DISKUSJONSSAKER

ILU 7/21

Erfaringer med læringsassistenter*Hensikt: Det er tid for å evaluere ordningen med bruk av læringsassistenter.*

Vedlegg:

- Saksnotat om læringsassistentordningen ved ILU

VEDTAKSSAKER

ILU 8/21

Utvikling av studieporteføljen*Hensikt: ILU presenterer langsiktige strategiske planer for porteføljeutvikling, og følger opp tidligere planer.*

Vedlegg:

- Saksnotat om porteføljeutvikling
 - Notat om studieporteføljeutvikling
 - Søknad om oppretting av nytt studieprogram

ILU 9/21

Forretningsorden for instituttstyret*Hensikt: Instituttets størrelse gjør det hensiktsmessig å stadfeste forretningsorden for instituttstyret.*

Vedlegg:

- Saksnotat om valg av forretningsorden
 - Styringsreglement for NTNU

Eventuelt

Instituttstyret ILU

Sak ILU 7/21 Læringsassistentordningen ved ILU

Hensikt: I 2019 satte ILU i gang en strategisk satsing på læringsassistenter, og det er nå tid for å evaluere ordningen. Instituttleder tar innspillene fra styret med i det videre arbeidet.

Vedlegg:

- Notat om læringsassistentordningen ved ILU

Læringsassistentordninga ved ILU

1 Innleiing

Institutt for lærarutdanning etablerte i 2019 ei ordning for å bruke læringsassistentar som støtte i undervisninga. Måla med ordninga er å styrke studentane sitt læringsmiljø og legge til rette for fleire læringsaktivitetar på campus, utan å auke arbeidsmengda til dei som underviser i emna. Ordninga er først og fremst retta mot emne i første studieår, men alle emneansvarlege har høve til å be om å få nytte læringsassistentar i emnet sitt.

Ordninga med læringsassistentar i emna har vore i drift i nærmare to år. Med dette saksframlegget gjer vi opp status for arbeidet, evaluerer korleis ordninga fungerer og peiker mot korleis vi kan utvikle ho vidare.

2 Forankring i strategiar og styringsdokument

Sidan 2018 har det å bruke læringsassistentar som støtte i undervisninga vore eit verkemiddel i ILU sin handlingsplan. Då dette kom inn i handlingsplanane, var det eit viktig mål at studentane i større grad skulle vere fulltidsstudentar¹ – vi ønska å sette i verk tiltak for å få studentane til å bruke meir tid på studia. Bakgrunnen var resultatata frå studiebarometeret, der grunnskulelærarstudentane rapporterte at dei brukte mindre på studia enn gjennomsnittet for grunnskulelærarutdanningane nasjonalt².

Meir overordna er læringsassistentar eit verkemiddel for å styrke læringsmiljøet i emna, og med det kvaliteten i utdanningane. Læringsmiljø er eitt av fem definerte kvalitetsområde i NTNU sin politikk for kvalitet i og utvikling av studieporteføljen. Her er kvalitet i læringsmiljøet omtalt som «*en vurdering av om digitale, fysiske, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold gir gode forutsetninger for studentenes læring og oppnåelse av forventet læringsutbytte*»³. Også ILU legg vekt på eit godt læringsmiljø som mål for å utvikle kvaliteten i utdanningane. Eit av utviklingsmåla for utdanning og læringsmiljø er å «*bygge eit læringsmiljø der studentane opplever støtte, tilrettelegging og høge faglege forventingar og krav*»⁴.

¹ Handlingsplaner Institutt for lærerutdanning, 2018, s. 3. Henta frå <https://innsidawls.itea.ntnu.no/syndicator-web/public/files/3089976e-3906-33f5-8dfd-cfe6af744e24>

² Resultata frå studiebarometeret er tilgjengeleg på nettsida www.studiebarometeret.no

³ Politikk for kvalitet i og utvikling av studieporteføljen (NTNU, 2019). Henta frå https://innsida.ntnu.no/c/wiki/get_page_attachment?p_l_id=22780&nodeId=24647&title=Kvalitetssikring+av+studiepr+ogramportef%C3%B8ljen&fileName=Politikk+for+kvalitet+i+og+utvikling+av+studieportef%C3%B8ljen+vedtatt+rektor+i+uni+2019.pdf

⁴ Kunnskap for betre skule og utdanning. Strategi 2018–2025 for NTNU Institutt for lærarutdanning (NTNU, 2018). Henta frå <https://innsidawls.itea.ntnu.no/syndicator-web/public/files/d93a92ed-c9e4-3472-863d-243b805a86fd>

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Sakshandsamar
7491 Trondheim Norway	postmottak@su.ntnu.no www.ntnu.no/ilu	Sverres gate 12	+47 73590400	Mari Nygård mari.nygard@ntnu.no

Omgrepet *læringsassistent* er forankra i NTNU sin lokale lønnspolitikk. Lønnspolitikken set tydelege rammer for kva for oppgåver, opplæring og omfang ein læringsassistent skal ha i stillinga si, og seier også noko om kva ein læringsassistent *ikkje* skal vere:

*«Læringsassistenter ansettes ved NTNU i tidsbegrensede stillinger på timebasis fra 80 til 120 timer pr. semester. I helt spesielle tilfeller kan de ansettes utover dette. De utfører arbeid ut over det en forventer av en studentassistent. Læringsassistentene får internopplæring i 20–24 timer over ett semester. Stillingsinnhold: Læringsassistentene har en omfattende og fleksibel funksjon der de bevisstgjør studentene på egen læring, og driver 'undervisning og veiledning' i samarbeid med faste faglærere. Eksempelvis vil læringsassistentene hovedsakelig ha oppgaver relatert til veiledning, gruppeledelse (herunder øvinger, kollokvier og seminarer) og evaluering. De skal ikke pålegges selvstendige forelesninger.»*⁵

Det er også eit krav at læringsassistentane skal vere aktive studentar ved NTNU.

3 Status: Korleis nyttar ILU læringsassistentar?

3.1 Gjeldande ordning for læringsassistentar

I 2019 innførte ILU ei fast ordning for å legge til rette for å nytte læringsassistentar på emne i første studieår/innføringsemne i grunnskulelærarutdanningane, lektorutdanning 8–13 og arkiv- og samlingsforvaltning. I kvart emne (15 studiepoeng) er det høve til å tilsette ein læringsassistent i 60 timeverk per studentgruppe/klasse. Fagseksjonen kan sjølv velje å flytte læringsassistentressursen til andre emne, så lenge det ikkje fører til at ressursen aukar.

I tillegg til den faste ordninga, er det høve til å søke om å få nytte læringsassistentar i andre emne gjennom i søknadsrunden om ekstra undervisningsressurs, som blir lyst ut kvart semester. Det er nestleiar for utdanning som godkjenner desse søknadane.

Ut over timetalet til læringsassistentar i første studieår, er det få felles føringar ved ILU. Dei emneansvarlege rekrutterer læringsassistentane sjølv, til dømes ved at dei tar direkte kontakt med studentar som har utmerka seg positivt eller ved å lyse ut stillinga i aktuelle emnerom (i Blackboard), på innsida eller i sosiale medium. Arbeidsoppgåvene i stillingane er det også opp til emneansvarlege å definere. Det er ikkje noko felles opplegg for opplæring ut over NTNU sitt kurstilbod LAOS (sjå nærmare skildring av LAOS under i avsnitt 3.4). Læringsassistentane blir følgde opp fagleg av emneansvarleg i emna dei er i, men det er ikkje sett i system korleis denne oppfølginga går føre seg.

Dei formelle forholda, knytt til arbeidskontrakt og lønn til læringsassistentane, tar HR-medarbeidarane ved ILU hand om når dei får informasjon frå emneansvarlege om kven dei vil tilsette. Lønna til

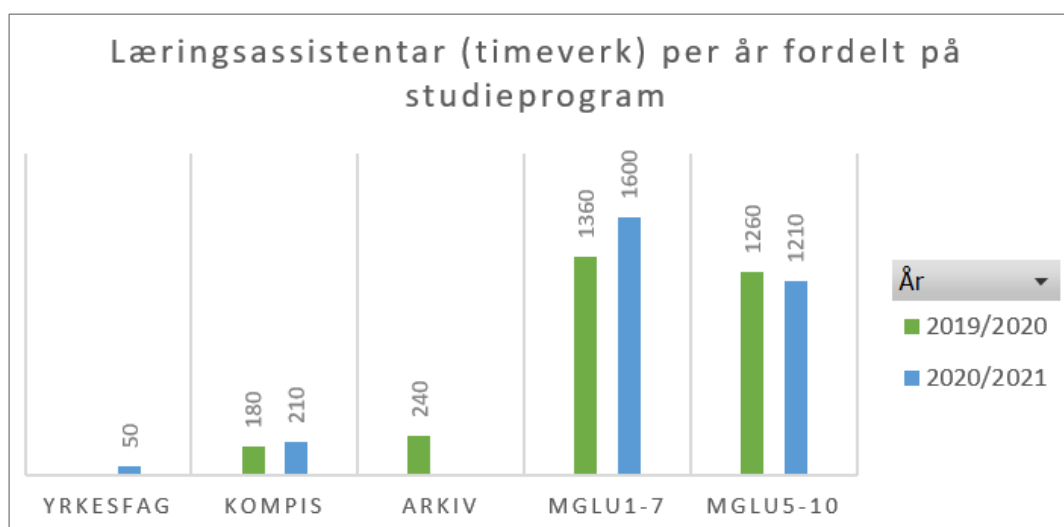
⁵ Lokal lønnspolitikk for NTNU, henta frå

https://innsida.ntnu.no/c/wiki/get_page_attachment?p_l_id=22780&nodeId=24647&title=L%C3%B8nnspolitikk&fileName=Lokal%20l%C3%B8nnspolitikk%20rev%2004.09.2020.pdf

læringsassistentane blir sett etter kvalifikasjonar og i tråd med lønnspolitikken, basert på kva utdanning læringsassistenten har (fullført vidaregåande skule, bachelorutdanning og masterutdanning). Kontraktane har ei standard tidsperiode så langt det er praktisk mogleg. HR-medarbeidarane gir også opplæring til læringsassistentane om korleis dei skal føre timar og følger med på timerekneskapa undervegs.

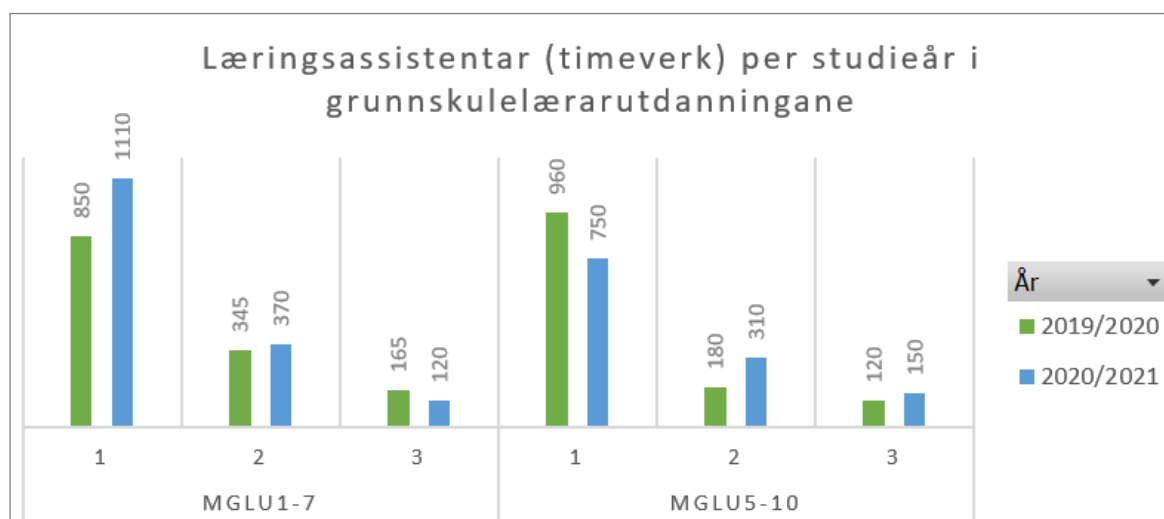
3.2 Omfanget på ordninga – fordeling mellom studieprogram, studieår og fag

Høvet til å nytte læringsassistentar i emna er tatt godt imot blant dei tilsette ved ILU. Allereie det første året med fast ordning (2019/20) blei det brukt i overkant av 3000 timeverk til læringsassistentar ved ILU, som gir ein kostnad på rundt 500 000 kroner. Omfanget i 2020/21 er om lag like stort.

Figur 1 Timeverk til læringsassistentar per studieprogram

Figur 1 viser korleis timane til læringsassistentar fordeler seg mellom studieprogramma i studieåra 2019/20 og 2020/21. Det meste av timane blir nytta i grunnskulelærerutdanningane – 86 % av timeverka i 2019/20 og 91 % i 2020/21. Grunnskulelærerutdanninga for 1.–7. trinn (MGLU1-7) brukar flest timar – om lag 500 timeverk meir enn grunnskulelærerutdanninga for 5.–10. trinn (MGLU5-10) i løpet av dei to åra. Dei andre programma har tatt lite bruk av ordninga – yrkesfaglærerutdanninga har brukt 50 timar i 2020/2021, bachelorutdanninga i arkiv- og samlingsforvaltning har brukt timar i fire emne i 2019/2020, og vidareutdanningsemne i engelsk (Kompis) har brukt læringsassistentar begge åra. Det har så langt ikkje vore nytta læringsassistentar i PPU og lektorutdanning 8–13.

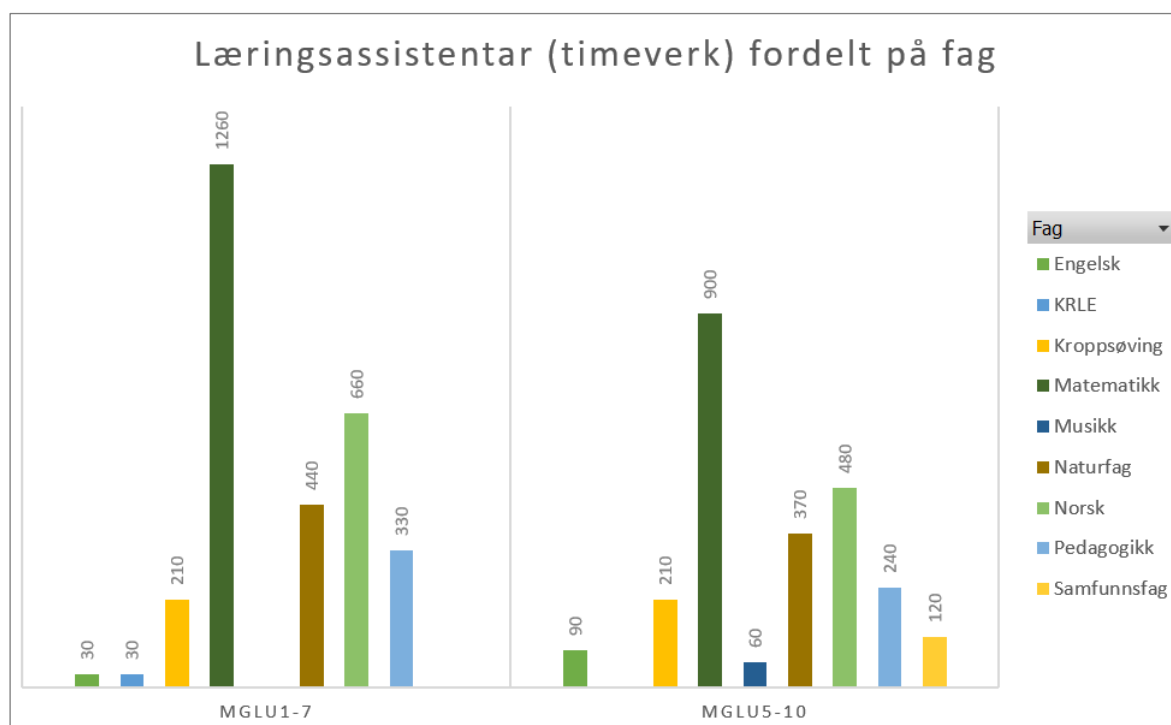

Figur 2 Timeverk til læringsassistentar per studieår i grunnskulelærerutdanningane

Både i MGLU1-7 og MGLU5-10 er det først og fremst emne i første studieår som nyttar læringsassistentar, i tråd med ordninga (figur 2). I MGLU5-10 har timeverka til læringsassistentar i 2. og 3. studieår har gått litt opp frå 2019/20 til 2020/21, noko som kan tyde på at fleire blir merksame på at dei kan å ha læringsassistentar i emne seinare i studiet.

Det er store forskjellar i kor mykje dei ulike faga i grunnskulelærerutdanningane nyttar læringsassistentar. I figur 3 kan ein sjå korleis det samla timetalet til læringsassistentar i studieåra 2019/20 og 2020/21 fordeler seg mellom dei ulike faga i grunnskulelærerutdanningane. Fordelinga speglar til ein viss grad fordelinga mellom faga i studiepoeng og studenttal i første studieår, men ho viser òg at ILU brukar ulike ressursar til læringsassistentar i faga.

Vi brukar klart flest timar til læringsassistentar i matematikk – nær dobbelt så mykje som det neste faget i oversikta. Alle studentar på MGLU1–7 har matematikk i første studieår, og faget trekker til seg godt over halvparten av studentane på MGLU5–10 (ca. 54 % i 2019/20 og ca. 62 % i 2020/21) – dette er altså eitt av dei store faga i grunnskulelærerutdanningane. Nest flest timar brukar vi i norsk. Også dette er eit fag som alle studentar på MGLU1–7 tar i første studieår, og som studentane i MGLU5–10 som ikkje tar matematikk, skal ha. Både norsk og matematikk i første studieår har eit omfang på 15 studiepoeng i MGLU1–7 og 30 studiepoeng i MGLU5–10. Nummer tre i begge studieprogramma er naturfag, som studentane kan velje som fag A i først studieår (15 studiepoeng). Det fjerde faget i oversikta er pedagogikk og elevkunnskap (omtalt som pedagogikk i figur 3). Pedagogikk har eit omfang på 15 studiepoeng i første studieår, som alle studentane skal ha. Kunst og handverk (0 timar), KRLE, musikk og engelsk er dei faga som nyttar færrest timar til læringsassistentar.

Figur 3 Timeverk til læringsassistentar fordelt på fag i grunnskulelærerutdanningane – samla for studieåra 2019/20 og 2020/21

3.3 Oppgåver som læringsassistent

Læringsassistentane blir nytta på litt ulikt vis i undervisninga, avhengig av kva for fag det er. Dømer på typiske oppgåver er å vurdere og gi tilbakemeldingar til studentane på obligatoriske aktivitetar, å yte hjelp og rettleiing i samband med innleveringar og å halde skriveseminar. I nokre emne har læringsassistentane også ei rolle i å legge praktisk til rette i undervisninga eller å gjennomføre undervisningsøkter.

3.4 Opplæring

NTNU har eit opplæringstilbod til læringsassistentar kalla LAOS. Det er sett saman av tre modular – ein felles basismodul, ein valfri modul og ein fagspesifikk modul, til saman 20 timar. Seksjon for universitetspedagogikk har ansvar for dei to første modulane, mens den fagspesifikke modulen ligg til fagmiljøet sjølv.

Læringsassistentane skal få lønn under opplæringa.

ILU har så langt i liten grad nytta seg av LAOS for våre læringsassistentar. Årsaka til det er i først og fremst at mykje av innhaldet i dei to første modulane i stor grad overlappar med innhaldet i pedagogikkemna i lærerutdanningane. Det gir derfor lite mening å krevje at lærarstudentar som har tatt fleire pedagogikkemne og praksis i skulen må gjennomføre LAOS-modulane. Seksjon for universitetspedagogikk godkjenner også pedagogikk i første og andre studieår i lektorutdanninga saman med praksis som tilsvarende LAOS.

Opplæringa som læringsassistentane får ved ILU, blir gitt i fagmiljøa. Det er vanleg at emneansvarleg har møter med læringsassistentane om forventningsavklaringar og oppgåvene som ligg til rolla, og at dei har oppfølgingsamtalar undervegs i semesteret. Tilbakemeldingane frå emneansvarlege tyder likevel på at det er ulikt mellom emna kva for opplæring læringsassistentane får.

4 Evaluering av læringsassistentordninga

ILU hadde ein plan om å halde eit evalueringsmøte med emneansvarlege som har nytta læringsassistentar i vårsemesteret i 2020, men vi prioriterte ikkje å gjennomføre dette møtet i ei tid då koronapandemien kravde mykje merksemd. Evalueringa vi presenterer her er basert på ei enkel spørjeundersøking sendt til dei emneansvarlege og samtalar med instituttillitsvalde studentar og involverte HR-medarbeidarar ved ILU.

4.1 Kva seier studentane?

Det overordna inntrykket er at studentane har godt utbytte av læringsassistentane. Studentane melder at dei har best utbytte av læringsassistentane når dei støttar og gir hjelp til praktiske oppgåver eller øvingar og opplegget er godt førebudd av emneansvarleg. Det er eit suksesskriterium at studentgruppa kjenner til kven som er læringsassistent og kva vedkommande kan hjelpe til med – studentane ønsker tydeleg informasjon om og på kva måte dei kan be læringsassistenten om støtte. I nokre av emna der læringsassistenten har gitt tilbakemeldingar på skriftlege arbeid, har det komme kommentarar om at kvaliteten på tilbakemeldingane kan variere. Emneansvarlege som seier at dei har fått slike innspel, meiner det ikkje kjem av at læringsassistentane gjer ein dårleg jobb, men at årsakene kan vere lite tid til å gi tilbakemeldingar eller at øvingane har vore uklare.

Samstundes melder studentane om at det er ulikt korleis læringsassistentane blir nytta i dei forskjellige faga. Opplegg der læringsassistenten får ei rolle som «ekstralærer» i klasserommet eller gjennomfører undervisningsopplegg sjølv, seier studentane at er mindre vellukka.

4.2 ILU sine erfaringar

Også dei emneansvarlege melder om svært positive erfaringar med læringsassistentane. Dei sett stor pris på at ordninga gjer det mogleg å gi eit breiare tilbod til studentane – fleire øvingar og meir rettleiing legg til rette for at studentane jobbar jamt med faget gjennom heile semesteret. Kvaliteten på arbeidet som læringsassistentane leverer er jamt over godt, sjølv om det sjølv sagt ikkje har same nivå som den rettleiinga faglærarane sjølv kan gi. Det blir også nemnd at læringsassistentane sitt studentperspektiv, i og med at dei sjølv er studentar, er verdifullt. Arbeidet er dessutan utviklande og lærerikt for læringsassistentane sjølv.

På spørsmål om korleis læringsassistentordninga kan bli betre, er det tre tema som går igjen. Det første er eit ønske om å kunne bruke fleire timar med læringsassistentar i kvart emne. Fleire meiner at 60 timar per 15 studiepoeng er knapt med tid – det kan mellom anna føre til at kvaliteten på tilbakemeldingane frå læringsassistentane blir lågare enn han kunne ha vore, og at ein ikkje får nytta gode læringsassistentar så mykje som ein kunne ønske. I emne som går over to semester, gir dagens ressurs berre 30 timar per semester – det er lite.

Det andre temaet som går igjen, er forslag om meir samordning og systematikk når vi rekrutterer læringsassistentane. Mal for utlysingane, retningslinjer for kommunikasjonskanalar, betre administrativ støtte og felles utlysing for læringsassistentstillingane er nokre av forslaga. Meir systematikk i rekrutteringa vil kunne føre til at studentane blir betre kjende med at ILU har denne ordninga og at vi tiltrekker oss fleire gode søkarar. Det er også trong til betre informasjon til studentane om kva rolle læringsassistentane kan ha i undervisninga, kva for støtte dei vil få og den verdifulle erfaringa jobben gir, slik at studentane ikkje kvir seg

for å søke på stillingane. Samstundes set dei emneansvarlege pris på fleksibiliteten i ordninga – fleire seier at dei ønsker at vi held fram med ordninga slik ho er i dag. Dermed er det viktig å ikkje innføre strukturar som ein opplever at går ut over fleksibiliteten i ordninga med læringsassistentar.

Det tredje temaet gjeld opplæringa som læringsassistentane får. Ein felles opplæringsmodul eller eit oppstartseminar som er særleg retta mot lærarutdanningane vil vere ei støtte til emneansvarlege og kan sikre eit felles utgangspunkt for læringsassistentane. Det er også ønske om betre rutinar for å følge opp læringsassistentane undervegs, til dømes gjennom ei rettleiing til emneansvarlege om kva som er viktig å hugse på i samtalene med studentane, og korleis ein går fram dersom det er læringsassistentar som ikkje fungerer godt i rolla si.

Kostnadane for læringsassistentane er låg – 60 timar til læringsassistent gir ein kostnaden på om lag 10 000 kroner per klasse. Ved å nytte ordninga meir systematisk og finne arbeidsmåtar som kan auke kvaliteten på arbeidet vil kunne nytte denne ressursen enda betre for å støtte læringsaktivitetane og læringsmiljøet i emna.

5 Vidare utvikling av læringsassistentordninga

Tilbakemeldingane frå tilsette og studentar syner at ordninga med læringsassistentar gir eit positivt bidrag til læringsmiljøet ved ILU. Ordninga blir nytta i forskjellig omfang og på ulikt vis i studieprogramma og i faga, noko som heng saman med korleis ILU har rigga ordninga så langt. Det er likevel tydeleg at det er rom for å utvikle ordninga vidare, med mål om å utvide ordninga, legge betre til rette for rekruttering og opplæring og etablere arenaar for erfaringsutveksling mellom emne og studieprogram.

Nokre av spørsmåla ILU bør ta stilling til i det vidare arbeidet kan vere:

- Korleis kan vi lage gode strukturar rundt opplegget med læringsassistentar, utan at det går ut over fleksibiliteten og den faglege fridomen i ordninga?
- I kva omfang ønsker vi å bruke læringsassistentar framover – i kvart emne, i studieprogramma og ved ILU som heile?
- Korleis kan vi styrke og samordne opplæringa til våre læringsassistentar, samstundes som opplæringa skjer på faga sine premissar?
- Kva for administrativ støtte treng emneansvarlege i prosessen med å rekruttere og følgje opp læringsassistentane?

Instituttstyret ILU

Sak ILU 8/21 Porteføljeutvikling og søknad om opprettelse av masterutdanning i pedagogikk for lærere og masterspesialisering i grunnskolelærerutdanningene i norsk tegnspråk

Hensikt: I denne saken presenterer ILU sine langsiktige strategiske planer for porteføljeutvikling. I arbeidet inngår å følge opp tidligere planer og vi foreslår å opprette erfaringsbasert masterprogram i pedagogikk for lærere; samt å tilby masterspesialisering i GLU i norsk tegnspråk

Forslag til vedtak:

«1. Institutt for lærerutdanning ber SU-fakultetet om at det opprettes et nytt masterprogram med navnet «Master i pedagogikk for lærere». Studiet er et erfaringsbasert masterprogram på 90 studiepoeng. Studieprogrammet får to studieretninger: «Spesialpedagogikk» og «Sosialpedagogikk».

2. Institutt for lærerutdanning ber SU-fakultetet om å opprette en ny masterspesialisering i grunnskolelærerutdanningene i norsk tegnspråk. Masterspesialiseringen er et samarbeid mellom OsloMet, Høgskolen på Vestlandet og NTNU, der Institutt for språk og litteratur bidrar sammen med ILU på NTNU.»

Vedlegg:

- Studieporteføljeutvikling – notat sendt fakultetet
- Master i pedagogikk for lærere. Søknad om oppretting av nytt studieprogram med oppstart høsten 2022 – trinn 1

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim Norway	postmottak@su.ntnu.no www.ntnu.no/ilu	Sverres gate 12	+47 73590400	

Adresser korrespondanse til saksbehandlerenhet. Husk å oppgi referanse.

Bakgrunn

Erfaringsbasert master i pedagogikk for lærere

I forbindelse med oppretting av Master i fagdidaktikk (ILU 6/19) vedtok instituttstyret følgende: «Det skal vurderes innen neste års frist for studieporteføljeendringer om det bør etableres et 2-årig mastertilbud innen skolerettet pedagogikk, og saken skal til styret».

Instituttet arbeidet i lengre tid for å få med fakultetet i dette arbeidet fordi det er flere studietilbud innen pedagogikk på Institutt for pedagogikk og livslang læring (IPL). Både fakultetet og IPL viste liten interesse for dette, men begge signaliserte etter hvert at man er enig i at ILU har ansvar for studier som retter seg direkte på læreryrket. Våren 2020 ba derfor instituttleder Fagseksjon for pedagogikk om å utarbeide et forslag til studieprogram. Fagseksjonen ble bedt om å vurdere en rekke forhold, inkludert samarbeid med IPL, om det bør være en internasjonal master, om det bør være en erfaringsbasert master og rekrutteringsgrunnlaget. Arbeidsgruppen i fagseksjonen har vært ledet av førsteamanuensis Stine Bang Svendsen. Arbeidsgruppen foreslår en erfaringsbasert master på 90 studiepoeng med to studieretninger. Arbeidsgruppen argumenterer for at dette tilbudet ikke vil være i konkurranseforhold med eksisterende tilbud på IPL og at rekrutteringsgrunnlaget vil være godt.

Det faglige innholdet i forslaget er strategisk veldig godt forankret, og det er tydelig knyttet til kompetansebehov i skolen. Det vil bli tilbudt av et sterkt fagmiljø i fagseksjonen som fra før gir undervisning på temaene både i grunnutdanningen og i videreutdanning, som beskrevet i vedlegget. Det er for tiden krevende å rekruttere relevant førstekompetanse i pedagogikk, men det er årlig noen som disputerer i fagseksjonen.

Økonomiske vurderinger ved opprettelse er viktige, fordi det illustrerer i hvor stor grad annen virksomhet på instituttet vil bli berørt. Studiet vil kreve undervisningskapasitet tilsvarende om lag 4 personer med førstekompetanse ifølge ILUs ressursbudsjett, og kostnadene til programmet omfatter altså både undervisnings- og forskningstid i disse stillingene. Det er kun små kostnader utover lønnskostnad og indirekte kostnad til disse. De økonomiske anslagene i vedlegget indikerer at programmet vil være selvfinansierende når det er i full drift, rekrutterer om lag 30 studenter og har studentbetaling. Uten studentbetaling vil programmet kreve om lag 1,6 millioner kroner fra annen virksomhet på instituttet.

Studentbetaling er i prinsippet en årlig vurdering, men det bør være forutsigbart for studentene. Det er ikke nødvendig med beslutning på dette i denne fasen av studieporteføljearbeidet fordi det er tidsnok til neste innmelding i september. I en økonomisk krevende situasjon for instituttet på grunn av underfinansiering av grunnskolelærerutdanninga taler mye for at nye EVU-tilbud bør være selvfinansierende. På den annen side er master i fagdidaktikk som ble opprettet i 2018 med oppstart høsten 2020 ikke selvfinansierende. Instituttet har i dag to andre erfaringsbaserte studieprogram («Master i skoleutvikling og utdanningsledelse» og «Master lærerspesialist») som begge har studentbetaling.

Studieretning i tegnspråk i grunnskolelærerutdanningene

I løpet av studieåret 2020/2021 har det nasjonale arbeidet resultert i konkrete planer for å etablere en felles ordning for master i norsk tegnspråk i MGLU, som et samarbeid mellom OsloMet, Høgskolen på Vestlandet og NTNU. Kunnskapsdepartementet har finansiert dette arbeidet. Ved NTNU samarbeider Institutt for språk og litteratur (ISL) og ILU i arbeidet.

Det har vært tilbud om 30 studiepoeng norsk tegnspråk som skolerlevant fag i MGLU siden første opptak i 2017. I 2020 har ILU og ISL inngått avtale om ytterligere 30 studiepoeng i norsk tegnspråk, som blir opprettet som fordypningsfag. Emnepakken på 60 studiepoeng er bygd opp slik at de oppfyller rammeplanenes krav og gir grunnlag for videre fordypning i norsk tegnspråk på masternivå.

Masterspesialisering i norsk tegnspråk planlegges med oppstart i 2022/2023. Masterfordypning i norsk tegnspråk vil bestå av fordypningsemner i norsk tegnspråk (45 studiepoeng) ved OsloMet, vitenskapsteori og metode (15 studiepoeng) ved ILU og masteroppgave (30 studiepoeng) ved ISL, i tillegg til 30 studiepoeng pedagogikk og elevkunnskap ved ILU. Studentene følger emnene ved OsloMet digitalt, samtidig som de følger undervisningen i pedagogikk og elevkunnskap og vitenskapsteori og metode ved ILU. ISL vil bidra faglig i undervisningen i emnene ved OsloMet. Masteroppgaveemne vil ligge ved ISL, som også vil veilede masteroppgavene.

Opprettelsen av studieretningen i norsk tegnspråk er strategisk viktig nasjonalt, og Kunnskapsdepartementet har vært en pådriver for å få til dette. NTNUs kompetanse i tegnspråk er unik i nasjonal sammenheng, som grunnskolelærerutdanningene får dra nytte av framover. Den nye studieretningen vil være et svært viktig bidrag i å styrke tegnspråkopplæringen og tegnspråkkompetansen i skolen.

Notat

Til: Merete Molberg

Kopi til:

Fra: Institutt for lærerutdanning

Utvikling av studieporteføljen fra 2022 - Institutt for lærerutdanning

Institutt for lærerutdanning (ILU) oversender med dette våre planer for langsiktig strategisk utvikling av studieporteføljen og endringer i studieporteføljen med virkning fra studieåret 2022/2023, i tråd med forventningene i SU-fakultetets notat til instituttene fra 20.1.2021.

1 Strategisk utvikling av ILUs studieportefølge i et langsiktig perspektiv

1.1 Strategisk betydning

Årlig uteksaminerer ILU ca. 670 kandidater fra våre gradgivende studier (gjennomsnitt 2018–2020). I den strategiske utvikling av studieporteføljen legger vi stor vekt på at utdanningene våre skal ha en tydelig innflytelse på kompetanseutviklingen i skolen, i tråd med vår strategi. Utviklingen i kandidatproduksjon (figur 1) er en av flere indikatorer på i hvilken grad vi lykkes med å nå dette målet. Årlig antall uteksaminerte kandidater fra ILU er relativt stabilt, med variasjoner som i stor grad har årsak i opptaket til utdanningene.

Studieprogramnavn	2018	2019	2020
Grunnskolelærerutdanning 5-10	178	168	159
Grunnskolelærerutdanning 1-7	113	150	121
Masterutdanninger fagdidaktikk	68	74	107
Praktisk-pedagogisk utdanning - heltid	135	118	83
Fleksibel PPU for allmennfag	60	71	57
Yrkesfaglærerutdanning - bachelorstudium	40	47	51
Fleksibel PPU for yrkesfag	37	30	45
Bachelor i arkiv- og samlingsforvaltning		19	19
Skoleledelse - masterstudium	19	7	18
Ph.d.	4	7	7
Sum	654	691	667

Tabell 1 Kandidatproduksjon 2018–2020 (tall for 2020 er å anse som foreløpige). Kilde: DBH

I det følgende fremhever vi utdanninger som hvor vi ser utviklingsbehov i årene framover som vil ha særlig strategisk betydning for virksomheten ved ILU.

Postadresse

7491 TRONDHEIM

Org.nr. 974 767 880

 E-post:
postmottak@su.ntnu.no
<http://www.ntnu.no>
Besøksadresse

Sverres gate 12

Telefon

+47 73 59 04 00

Telefaks

+47

Saksbehandler

Charlotte Gaertner

Tlf: +47 73 59 19 12

1.1.1 Ny studieretning i grunnskolelærerutdanningene: Norsk tegnspråk

Nasjonalt fagråd i tegnspråk og tolking, med representanter fra NTNU, OsloMet og Høgskolen på Vestlandet, tok allerede i 2016 initiativ til en nasjonal masterutdanning i tegnspråk i tilknytning til grunnskolelærerutdanningene. Siden den gang har OsloMet opprettet en masterutdanning i norsk tegnspråk som videreutdanning for lærere, og i løpet av studieåret 2020/2021 har det nasjonale arbeidet resultert i konkrete planer for å etablere en felles ordning for master i norsk tegnspråk i grunnskolelærerutdanningene, som et samarbeid mellom de tre institusjonene. Ved NTNU er Institutt for språk og litteratur (ISL) og Institutt for lærerutdanning involvert i samarbeidet.

Det har vært tilbud om 30 studiepoeng norsk tegnspråk som skolerelevant fag i de femårige grunnskolelærerutdanningene siden første opptak i 2017. I 2020 har ILU og ISL inngått avtale om ytterligere 30 studiepoeng i norsk tegnspråk, som blir opprettet som fordypningsfag i begge grunnskolelærerutdanningene. Emnepakken på 60 studiepoeng er bygd opp slik at de oppfyller rammeplanenes krav til didaktikk og fou-oppgave i fordypningsfaget, og gir grunnlag for videre fordypning i norsk tegnspråk på masternivå. Endringene er vedtatt i studieplanene for grunnskolelærerutdanningene og er gjeldende fra studieåret 2021/2022.

Videre arbeider ILU og ISL få på plass de siste detaljene i den nasjonale samarbeidsavtalen for å kunne opprette en masterutdanning i norsk tegnspråk innen grunnskolelærerutdanningene med oppstart i 2022/2023. De to siste årene i grunnskolelærerutdanningen for studenter som velger masterfordypning i norsk tegnspråk, vil bestå av fordypningsemner i norsk tegnspråk (45 studiepoeng) ved OsloMet, vitenskapsteori og metode (15 studiepoeng) ved ILU og masteroppgave (30 studiepoeng) ved ISL, i tillegg til 30 studiepoeng pedagogikk og elevkunnskap ved ILU. Studentene følger emnene ved OsloMet digitalt, samtidig som de følger undervisningen i pedagogikk og elevkunnskap og vitenskapsteori og metode ved ILU. ISL vil bidra faglig i undervisningen i emnene ved OsloMet. Masteroppgaveemne vil ligge ved ISL, som også vil veilede masteroppgavene. Figur 1 viser en skjematisk fremstilling av de to siste studieårene for studenter med masterfordypning i norsk tegnspråk.

Semester	15 sp	15 sp
10	Masteroppgave (30 sp)	
9	Vit.-teori og metode (15 sp)	Tegnspråk 3 (15 sp)
8	PEL 4 (15 sp)	Tegnspråk 2 (15 sp)
7	PEL 3 (15 sp)	Tegnspråk 1 (15 sp)

Figur 1 Oppbygning av studieretning norsk tegnspråk i grunnskolelærerutdanningene

Opprettelsen av studieretningen i norsk tegnspråk er strategisk viktig nasjonalt. NTNUs kompetanse i tegnspråk er unik i nasjonal sammenheng, som grunnskolelærerutdanningene får dra nytte av

framover. Den nye studieretningen vil være et svært viktig bidrag i å styrke tegnspråkopplæringen og tegnspråkkompetansen i skolen.

1.1.2 Endringer i den treårige yrkesfaglærerutdanningen

I NTNUs utredning om fremtidens yrkesfaglærerutdanning¹ anbefaler utvalget både organisatoriske endringer og endringer i studieplanen for den treårige yrkesfaglærerutdanningen. Utdanningen er strategisk viktig – NTNU er en av tre tilbydere av treårig yrkesfaglærerutdanning nasjonalt, og behovet for kvalifiserte yrkesfaglærere i skolen er stort. ILU er villig til å ta ansvar for å gjøre nødvendige endringer i organiseringen og oppbygningen av yrkesfaglærerutdanningen, med mål om å øke rekrutteringen til studiet og ytterligere styrke studieprogrammets strategiske betydning.

1.1.3 Master i fagdidaktikk

ILU startet opp masterutdanningen i fagdidaktikk høsten 2020. Programmet ble opprettet som erstatninger for fem toårige masterutdanninger for lærere fra før fusjonen mellom NTNU og HiST, som dermed hadde sine siste opptak i 2019.

En betydelig del av rekrutteringsgrunnlaget til disse masterutdanningene har tidligere vært studenter fra den fireårige grunnskolelærerutdanningen. Det er derfor usikker hvordan rekrutteringen til master i fagdidaktikk vil utvikle seg nå som den fireårige grunnskolelærerutdanningen er avviklet (siste kull ble uteksaminert i 2020). I instituttstyrevedtaket om oppretting av masterutdanningen i fagdidaktikk står følgende²:

Alle studieretningene i Master i fagdidaktikk gjør opptak i 2020 og 2021. Deretter vurderes en mulig videreføring eller overgang til erfaringsbasert mastergrad først og fremst for studieretningene innen skolefag.

Opptaket i 2021 vil gi oss mer informasjon om hvilken betydning overgangen til femårig har for rekrutteringen til master i fagdidaktikk. Fremover vil ILU vurdere hvordan tilbudet bør utvikles videre – hvilke studieretninger som eventuelt kan videreføres i dagens form, eventuelle nedleggelse eller endringer for å tilpasse tilbudet til behovet i skolen. Mulige endringer kan innebære overgang til erfaringsbaserte masterutdanninger, innretning mot et internasjonalt marked og/eller endringer i fagtilbudet. En videreføring av tilbudet i dagens form er aktuelt dersom rekrutteringen holder seg på samme nivå som i dag.

1.1.4 Ny masterutdanning i pedagogikk for lærere

Da master i fagdidaktikk ble opprettet som erstatning for master i fag- og yrkesdidaktikk og lærerprofesjon, ble ikke studieretningen lærerprofesjon videreført. Instituttstyrevedtaket i sak 6/19 slår fast at ILU skal vurdere om det bør etableres et toårig mastertilbud i skolerettet pedagogikk som

¹ Rokkones mfl. (2020). *Fremtidens yrkesfaglærerutdanning ved NTNU. Delrapport 1 og 2*. NTNU.

² Styresak ILU 6/19

erstatning for denne studieretningen. Arbeidet har tatt lengre tid enn forutsett, men munner nå ut i forslag om å opprette en erfaringsbasert masterutdanning i pedagogikk for lærere med studieretningene spesialpedagogikk og sosialpedagogikk. Studiet planlegges med oppstart i 2022.

Tilbudet vil være attraktivt blant lærere i skolen. Sosialpedagogikk og spesialpedagogikk er fagområder som lærere gjerne ser større nytte av etter noen års erfaring – i mange skoler er spesialpedagogisk kompetanse mangelfull, og sosialpedagogisk arbeid på tvers av tjenestetilbud som angår barn og unge prioriteres i liten grad. Dette bildet støttes også av interessen for de utdanningstilbudene i spesialpedagogikk og sosialpedagogikk ILU har i dag – det er god søking til videreutdanning i spesialpedagogikk (KFK-tilbud, bachelornivå), og vi fyller alle studieplassene på studieretningene spesialpedagogikk og sosialpedagogikk i grunnskolelærerutdanningene. Masterutdanningen i pedagogikk for lærere er nærmere omtalt i avsnitt 2.3.

1.1.5 Etter- og videreutdanning

Figur 2 viser produksjonen av videreutdanning for lærere ved NTNU i 2018 og 2019 (tall for 2020 foreløpig er ikke tilgjengelig i DBH). Ikke hele denne produksjonen ligger ved ILU, men vi er den klart største tilbyderer av videreutdanning for lærere ved NTNU.

Fordypning	2018	2019
	60-sp-enheter	60-sp-enheter
Div. pedagogikk	7,5	18,75
Annet	0	15
Engelsk	41,25	86,25
Generelle norskfaglige emner	62,5	71,25
Kunst og håndverk	2,5	0
Matematikk	63,75	68,75
Musikk	2,5	0
Naturfag med miljølære	18,75	10
Skoleledelse	98,75	122,5
Spesialpedagogikk	2,5	12,5
Veilederutdanning for praksislærere	2,5	5
Sum	300	411,25

Tabell 2 Videreutdanning for lærere ved NTNU, oppgitt i enheter på 60 studiepoeng. Kilde: DBH

Fagmiljøene ved ILU er aktive i søknadsprosessene i tilknytning til de nasjonale strategiene Kompetanse for kvalitet, yrkesfaglærerløftet, den nasjonale rektorutdanningen og lærerspesialistutdanningen. Vi er også aktive og attraktive partnere i etterutdanning og skolebasert utviklingsarbeid, hvor de nasjonale sentrene, Matematikksenteret og Skrivesenteret, har en særlig viktig rolle. I årene framover vil ILU fortsatt søke å ha et bredt og relevant etter- og videreutdanningstilbud for lærere.

I dag er de fleste tilbudene om videreutdanning for lærere finansiert og organisert under regjeringens satsing Kompetanse for kvalitet (KFK). Framover kan det være aktuelt å vurdere hvordan vi kan tiltrekke oss flere studenter og gi tilbud til studenter som ikke kommer inn under KFK. Vi mottar for eksempel flere henvendelser fra barnehagelærere som ønsker videreutdanning i grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring for å bli kvalifisert for tilsetting i barneskolen, mens tilbudet i dag

bare er tilgjengelig for lærere som allerede er tilsatt i skolen. En mulighet kan være å opprette flere kvoter i opptaket til videreutdanninger som er relevant for andre enn lærere tilsatt i skolen.

Høsten 2021 starter ILU en ny videreutdanning for lærere gjennom KFK: Lærerspesialist i engelsk for 1.–7. trinn. Utdanningen er på 60 studiepoeng på masternivå og er en av i alt fire lærerspesialistutdanninger ved NTNU i 2021/2023. For å gi studentene mulighet til å utvide lærerspesialistutdanningen til en erfaringsbasert masterutdanning på samme måte som for de øvrige lærerspesialistutdanningene, planlegger vi å opprette engelsk for 1.–7. trinn som ny studieretning i den erfaringsbaserte masterutdanningen lærerspesialist fra studieåret 2023/2024. Lærerspesialist i engelsk for 1.–7. trinn vil inngå som de første 60 studiepoengene i masterutdanningen.

1.1.6 Ph.d.-utdanning

Aktiviteten i ph.d.-utdanningene ved ILU har vært økende de siste årene. Vi ser økningen som et resultat av instituttets satsing på ph.d.-utdanning, blant annet gjennom etableringen av forskergrupper og et aktivt ph.d.-utvalg ved instituttet, støttet gjennom SU-fakultetets felles arbeid for å styrke ph.d.-utdanningen. Figur 3 viser utviklingen i antall aktive ph.d.-avtaler i perioden 2018–2020.

Studieprogramnavn	2018	2019	2020
Profesjonsforskning med innretning mot lærerutdanning og skole (ph.d.)	12	6	2
Utdanningsvitenskap - lærerprofesjons- og skoleforskning (ph.d.)	41	63	75
<i>Sum</i>	<i>53</i>	<i>69</i>	<i>77</i>

Tabell 3 Aktive ph.d.-avtaler ved Institutt for lærerutdanning i 2018–2020. Kilde: DBH

ILU har faste ph.d.-kurs i metode og vitenskapsteori, i tillegg til seks relativt nye tematiske kurs, som går på rullering, to kurs per år. Første runde med rullering er ferdig våren 2022.

Det foreligger ingen konkrete planer om å endre emneporteføljen i ph.d.-utdanningen, men vi planlegger en helhetlig evaluering av alle ph.d.-emnene i 2022. Det er et mål å ha en god balanse mellom bredt orienterte og spissede emner.

Det er nylig konstituert et nasjonalt organ for ph.d. for lærerutdanning. Etableringen av det nasjonale organet gir institusjonene anledning til å samordne den felles emneporteføljen for ph.d.-utdanningene, og ILU vil i større grad kunne spisse og profilere seg nasjonalt. Arbeidet i det nasjonale organet er foreløpig ikke kommet ordentlig i gang, men større grad av nasjonal samordning kan medføre endringer i porteføljen på lengre sikt.

I årene framover vil ILU fortsette arbeidet med å styrke ph.d.-utdanningen. Rekrutteringsgrunnlaget til ph.d.-utdanning for lærere vil styrkes fra 2021, når de første kandidatene fra femårig grunnskolelærerutdanning uteksamineres. ILU har opprettet flere erfaringsbaserte masterprogrammer, og vi har planer om å opprette ytterligere erfaringsbaserte masterstudier i årene som kommer. Disse masterutdanningene gir ikke alene grunnlag for opptak til ph.d.-utdanningen. For å legge til rette for at også lærere i skolen kan gå videre til ph.d., kan det være aktuelt å opprette

egne emner som kan fungere som «broemner» for overgang fra erfaringsbaserte masterutdanninger til ph.d.-utdanning.

1.2 Læringsmiljø

ILU legger stor vekt på et godt læringsmiljø for studentene våre. Endringene i instituttets økonomiske situasjon medfører at vi må ta grep for å redusere den totale ressursbruken per student. Det vil blant annet bety større undervisningsgrupper, som kan gå ut over studentenes opplevelser av læringsmiljøet.

Et viktig tiltak for å styrke læringsmiljøet de siste par årene, har vært å ta i bruk læringsassistenter som støtte i undervisningen, først og fremst i grunnskolelærerutdanningenes første studieår. Ordningen evalueres våren 2021 og vil være tema på instituttstyremøtet i april 2021. Tilbakemeldingene fra både studenter og emneansvarlige er i all hovedsak positive, og inntrykket er at læringsassistenter gir verdifulle bidrag i undervisningen og til læringsmiljøet. I årene som kommer vil vi arbeide med å videreutvikle og styrke ordningen.

2020 har vært et utfordrende år for læringsmiljøet på grunn av koronapandemien. Det akutte behovet for å ta i bruk verktøy for digital undervisning har styrket ILUs kompetanse på dette området, samtidig som vi har hatt nytte av kompetansehevingen gjennom prosjektet Diggilu³, som ble avsluttet i 2020. Erfaringene fra undervisningen under koronapandemien vil ha betydning for undervisningen også framover, særlig i videreutdanningene og andre samlingsbasert utdanningstilbud.

Hvis vi ser bort fra forholdene som er knyttet til koronapandemien, viser de årlige studieprogramevalueringene at våre fagmiljøer legger vekt på og jobber godt med studentenes læringsmiljø. Dette bildet bekreftes av studentenes tilbakemeldinger gjennom studiebarometeret.

Det er imidlertid utfordringer i den treårige yrkesfaglærerutdanningen knyttet til små studentgrupper og fagmiljø som er spredt over mange institutter. Disse forholdene er beskrevet i NTNUs utredning om fremtidens yrkesfaglærerutdanning. De foreslåtte endringene i studieplanen og organiseringen av denne utdanningen vil innebære mer samordning mellom studieretningene og dermed større studentgrupper, som vi håper vil bidra til å styrke læringsmiljøet i utdanningen framover.

1.3 Faglig bærekraft

Et av ILUs fremste kjennetegn er at vi har solide, kompetente og høyt engasjerte fagmiljøer innenfor pedagogikk, alle fag i grunnskolen, de fleste fag i videregående skoler, utdanningsledelse, m.m. I

³ Digitalisering av grunnskolelærerutdanningen ved Institutt for lærerutdanning. Informasjon om prosjektet på <https://ntnudiggilu.wordpress.com/>

2021 planlegger vi mange nye tilsetninger, for å ta høyde for økt kompetanse- og ressursbehov som følge av innføringen av femårig grunnskolelærerutdanning på masternivå. Det femte studieåret, med studentenes masteroppgaver, gjennomføres første gang i 2021/2022.

Dersom den treårige yrkesfaglærerutdanningen blir flyttet til ILU i sin helhet, vil det medføre behov for å styrke fagmiljøet ved ILU tilknyttet denne utdanningen. De konkrete og praktiske følgene av forslagene i utvalgets rapport med hensyn til fagmiljøet, er foreløpig ikke kjent – det kan blant annet medføre at ansatte som underviser i studiet vil endre arbeidssted. Denne omorganiseringen vil kunne oppleves belastende for enkelte, men samlet sett vil endringene som foreslås bidra til å styrke fagmiljøet tilknyttet yrkesfaglærerutdanningen.

1.4 Økonomisk bærekraft

I statsbudsjettet for 2021 ble den fulle finansieringen av den femårige grunnskolelærerutdanningen endelig fastsatt. Finansieringsnivået er skuffende og ligger langt under den summen institusjonene trenger for å kunne tilby den samme studentoppfølgingen og samme nivå i de femårige grunnskolelærerutdanningene som i de tidligere utdanningene. Situasjonen har ført til økende usikkerhet omkring instituttets økonomi i årene som kommer. Studentoppfølgingen ved ILU vil derfor bli lavere i 2021/2022 enn i tidligere studieår. Det blir prioritert ressurser til god gjennomføring av siste studieår (veiledning i forbindelse med masteroppgavene) for det første kullet i grunnskolelærerutdanningene. Vi må etablere og innarbeide rutiner for det store omfanget av masteroppgaver, og det vil være risikofyllt hvis kapasiteten i staben er liten.

Det er utfordrende å styre i en virkelighet der den økonomiske situasjonen er lite forutsigbar. Det nye avsetningstaket på 5 % som innføres fra årsskiftet 2022/23 vil innebære en ytterligere utfordring og gjør det vanskeligere for instituttet å planlegge langsiktig. Endringer i studieporteføljen vil også kunne bli vanskeligere å gjennomføre fordi finansieringen kommer etterskuddsvis.

Som en følge av endringene i finansieringen av grunnskolelærerutdanningene, valgte NTNU å justere opptaksrammene til grunnskolelærerutdanningene ned i 2021. De nye opptaksrammene ble satt ut fra kandidatmåltallene satt i orientering om statsbudsjettet 2021 for universiteter og høyskoler. ILU har i skrivende stund ikke nok kunnskap til å kunne vurdere eventuelle endringer i opptaksrammene framover, og vi vil komme tilbake til det når opptaksrammene for 2022 skal settes.

Fagtilbudet i PPU og FPPU er sårbart. Årsaken til det er først og fremst svakere rekruttering til tilbudene etter at opptakskravet om fullført master ble innført i 2019. Dette har ført til at det er nå er flere emner med få studenter og at andelen studenter med ett undervisningsfag har gått opp. ILU arbeider med å finne gode løsninger som kan bidra til å gjøre PPU-utdanningene blir mindre sårbare for svingninger i studenttilstrømmningen og som kan styrke læringsmiljøet og den økonomiske bærekraften i disse utdanningene. Målet er at endringene kan gjelde fra opptaket i 2022.

2 Forslag om endringer i porteføljen fra 2022

2.1 Endringer i studieprogrammer/studieretninger

Vi foreslår følgende endringer i studieprogram og studieretninger for studieåret 2022/2023:

Studieprogram	Endringsbeskrivelse
---------------	---------------------

Grunnskolelærerutdanning 1.–7. trinn	Ny studieretning: Norsk tegnspråk
Grunnskolelærerutdanning 5.–10. trinn	Ny studieretning: Norsk tegnspråk

Endringene i grunnskolelærerutdanningene vil gjelde for studenter tatt opp til studiet i 2019 eller senere.

2.2 Forslag om å legge ned studieprogram

ILU har ingen forslag om å legge ned studieprogram fra 2022.

2.3 Forslag om å opprette nye studieprogram

ILU foreslår å opprette ett nytt studieprogram fra 2022:

Navn på studieprogrammet	Studieretning
Pedagogikk for lærere	Spesialpedagogikk
	Sosialpedagogikk

Studieprogrammet planlegges som en erfaringsbasert masterutdanning på 90 studiepoeng, med studieretningene spesialpedagogikk og sosialpedagogikk. Studiet vil tilby etterspurt spesialpedagogisk kompetanse i skolen og gi svært verdifull sosialpedagogisk kompetanse for styrking av kontaktlærerrollen i skolen.

Målgruppen for studiet er lærere med minimum 2 års yrkeserfaring fra skolen som ønsker å utvikle og kvalifisere sin praksis som lærere grunnskolen og den videregående skolen. Studiet går på deltid over 3 år.

Studiet vil bidra til å nå ILUs strategiske mål om å bidra til «kompetanse, innovasjon og formidling for bedre inkluderings- og integreringsprosesser i en skole preget av kulturelt mangfold»⁴. Det er sterkt behov for sosial innovasjon knyttet til inkludering og integrering i dagens skolesamfunn – både for å fremme opplevelser av å være en del av felleskapet hos den enkelte elev og for å motvirke at ulikhet i samfunnet forsterkes gjennom skolegangen. Studiet er tydelig forankret i FNs bærekraftsmål⁵, gjennom å gi kompetanse i å realisere lik rett til utdanning for alle (04) og å motvirke ulikhet i samfunnet (10), samt å fremme likestilling mellom kjønnene (05) og barn og unges evne til å ta ansvar for miljø og klima (11,12,13,14,15).

⁴ Kunnskap for en bedre skole og utdanning. Strategi 2018–2025 NTNU Institutt for lærerutdanning. Hentet fra <https://www.ntnu.no/documents/1272526547/1282697937/Strategi+2018+bokm%C3%A5l.pdf/beeca08d-23ce-48a0-abc1-31c9b1114795>

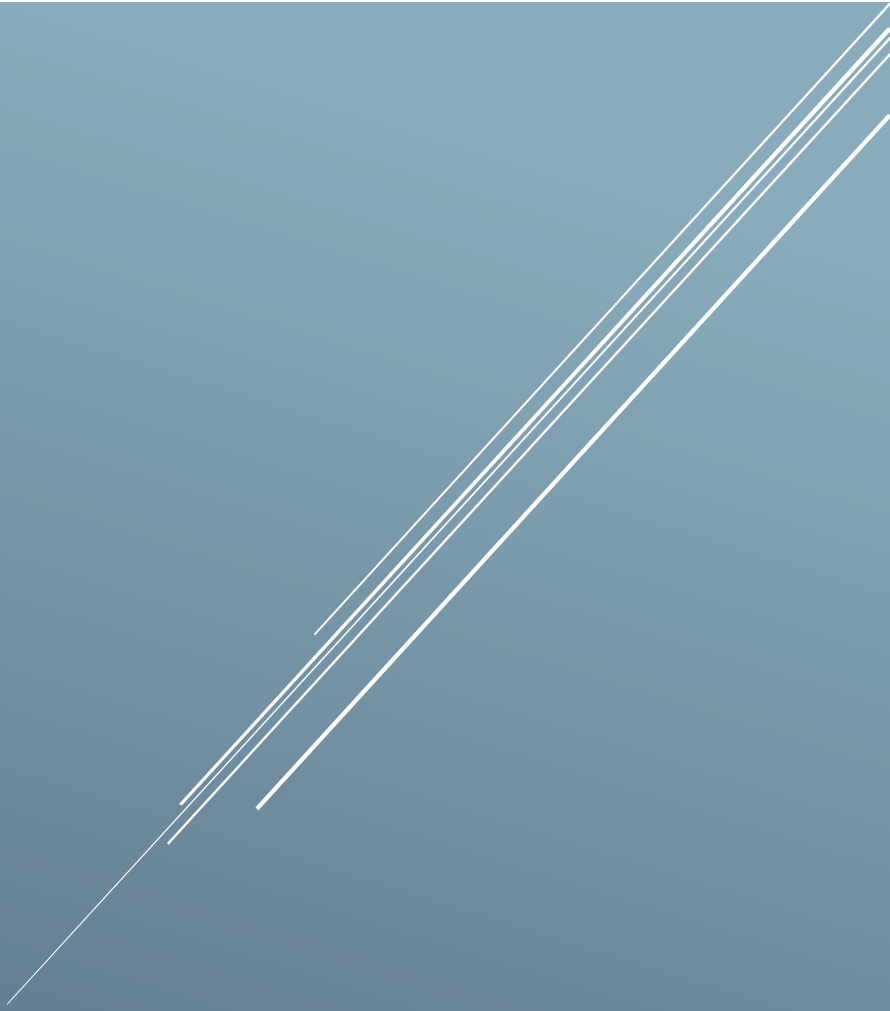
⁵ Bærekraftsmålene finnes på FN-sambandets nettside: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

NTNUs verdier – kreativ, kritisk, konstruktiv og respektfull – er grunnleggende verdier i utdanningen. Studiet legger særlig vekt på skolens evne til å fremme respekt som samfunnsverdi gjennom å «legge til rette for personlig vekst og kompetanseutvikling» for lærere i skolen og ved å «bidra til mangfold og likestilling i samfunnet»⁶. Studiet tar dette på alvor gjennom å rette søkelyset mot områder der skole og samfunn er i rask endring, som den digitaliserte barne- og ungdomskulturen og samfunnets språklige og kulturelle mangfold. Dette er områder som lærere som jobber i skolen i dag ikke har fått tilstrekkelig kompetanse på gjennom sin utdanning. Dette fokuset bidrar også til studiet sin unike profil.

Master i pedagogikk for lærere vil representere et unikt og etterspurt utdanningstilbud i NTNUs studieportefølje. Studiet vil være tydelig skolerettet og engasjert i skolens praksis. Studieretningene sosialpedagogikk og spesialpedagogikk vil være aktuelle for lærere med yrkeserfaring som ikke har gjennomført substansdel på masternivå. Master i pedagogikk for lærere vil også være aktuell for lærere som ønsker masterkompetanse, og som vil gjennomføre denne kompetansehevingen mens de er i full jobb.

Innmelding til trinn 1 i studieporteføljesaken i henhold til NTNUs kravspesifikasjon og veiledning ettersendes.

⁶ Kunnskap for en bedre verden. NTNU strategi 2018–2025. Hentet fra <https://www.ntnu.no/ntnus-strategi>

MASTER I PEDAGOGIKK FOR LÆRERE

Søknad om oppretting av nytt studieprogram med
oppstart høst 2022 – trinn 1

Innhold

1	Redegjørelse for studieprogrammet Master i pedagogikk for lærere	3
1.1	Strategiske vurderinger	3
1.2	Rammer for studieprogrammet	5
1.3	Beskrivelse av studieprogrammet	6
1.4	Læringsutbytte.....	7
1.5	Samfunnsrelevans og faglig relevans	7
1.6	Internasjonalisering	8
1.7	Rekrutteringsgrunnlag og arbeidsmarked	9
1.8	Antall studenter	10
1.9	Læringsmiljø	10
1.10	Yrkesmuligheter/videre studier	10
1.11	Entreprenørskap, innovasjon og nyskaping	11
1.12	Lærings- og vurderingsformer	11
1.13	Oppbygging av studiet	12
1.14	Faglig ledelse av studietilbudet	12
1.15	Fagmiljø tilknyttet studietilbudet	13
1.15.1	Fagmiljøets størrelse og kompetanse	13
1.15.2	Fagmiljøets forskningskobling	14
1.15.3	Fagmiljøets nasjonale og internasjonale nettverk	15
1.16	Samarbeid om studiet internt ved NTNU.....	15
1.17	Samarbeid med eksterne aktører - utdanningsinstitusjoner.....	15
1.18	Praksis	16
1.19	Studietilbud med ekstern finansiering.....	16
1.20	Kostnadsberegning og finansiering	16
2	Emnebeskrivelser.....	18
2.1	Oversikt over emneportefølje.....	18
2.2	Studiets samlede læringsutbytte fordelt på emner.....	18

1 Redegjørelse for studieprogrammet Master i pedagogikk for lærere

Institutt for lærerutdanning gjør i det følgende rede for det planlagte studieprogrammet Master i pedagogikk for lærere – erfaringsbasert masterutdanning på 90 studiepoeng. Redegjørelsen er i henhold til kravene for trinn 1 i porteføljeprosessen, som beskrevet i gjeldende mal i NTNUs krav til studieporteføljen.

1.1 Strategiske vurderinger

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
Redegjør for de strategiske vurderingene som er gjort i forbindelse med opprettelse av studiet
<p>Institutt for lærerutdanning (ILU) huser et av Norges største pedagogiske fagmiljø. ILU er unikt posisjonert for å tilby et sterkt og attraktivt etter- og videreutdanningstilbud i pedagogikk for lærere, med retninger for spesialpedagogikk og sosialpedagogikk. Studiet vil tilby etterspurt spesialpedagogisk kompetanse i skolen og gi svært verdifull sosialpedagogisk kompetanse for styrking av kontaktlærerrollen i skolen. Studiet er erfaringsbasert på 90 studiepoeng.</p> <p>Målgruppen for studiet er lærere med minimum 2 års yrkeserfaring fra skolen som ønsker å utvikle og kvalifisere sin praksis som lærere grunnskolen og den videregående skolen. Studiet går på deltid over 3 år.</p> <p>Studiet vil bidra til å nå ILUs strategiske mål om å bidra til «kompetanse, innovasjon og formidling for bedre inkluderings- og integreringsprosesser i en skole preget av kulturelt mangfold»¹. Det er sterkt behov for sosial innovasjon knyttet til inkludering og integrering i dagens skolesamfunn, for å fremme opplevelser av å være en del av felleskapet hos den enkelte elev og for å motvirke at ulikhet i samfunnet forsterkes gjennom skolegangen. Studiet er tydelig forankret i FNs bærekraftsmål, gjennom å gi kompetanse i å realisere lik rett til utdanning for alle (04) og å motvirke ulikhet i samfunnet (10), samt å fremme likestilling mellom kjønnene (05) og barn og unges evne til å ta ansvar for miljø og klima (11,12,13,14,15).</p> <p>NTNUs verdier – kreativ, kritisk, konstruktiv og respektfull – er grunnleggende verdier i utdanningen. Studiet legger særlig vekt på skolens evne til å fremme respekt som samfunnsverdi gjennom å «legge til rette for personlig vekst og kompetanseutvikling» for lærere i skolen og ved å «bidra til mangfold og likestilling i samfunnet»². Vi tar dette på alvor gjennom å rette søkelyset mot områder der skole og samfunn er i rask endring, som den digitaliserte barne- og ungdomskulturen og samfunnets språklige og kulturelle mangfold. Dette er områder som lærere som jobber i skolen i dag ikke har fått tilstrekkelig kompetanse på gjennom sin utdanning. Dette fokuset bidrar også til studiet sin unike profil.</p> <p>Master i pedagogikk for lærere vil representere et unikt og etterspurt utdanningstilbud i NTNUs studieportefølje. Studiet vil være tydelig skolerettet og engasjert i skolens praksis. Studieretningene sosialpedagogikk og spesialpedagogikk vil være aktuelle for lærere med yrkeserfaring som ikke har gjennomført substansdel på masternivå. Master i pedagogikk</p>

¹ Kunnskap for en bedre skole og utdanning. Strategi 2018–2025 NTNU ILU.

² Kunnskap for en bedre verden. NTNU strategi 2018–2025.

for lærere være også være aktuell for lærere som ønsker masterkompetanse, og som vil gjennomføre denne kompetansehevingen mens de er i jobb.

Institutt for pedagogikk og livslanglæring (IPL) tilbyr en master i pedagogikk på heltid med retningene utdanning og oppvekst og spesialpedagogikk³. Disse er ikke rettet inn spesifikt mot læreres arbeid i skolen, og de er heller ikke tilrettelagt i innhold og organisering for lærere som står i jobb. I tillegg tilbyr IPL master i spesialpedagogikk for sine studenter på BA-pedagogikk. Dette studiet er på heltid og lite forenlig med å være i jobb.

IPL tilbyr også en 2-årig erfaringsbasert master i spesialpedagogikk, synsopedagogikk og audiopedagogikk; Spesialpedagogikk - master på deltid⁴. Målgruppen for denne utdanningen er pedagoger med relevant yrkeserfaring. For opptak på erfaringsbasert master i spesialpedagogikk kreves det at studenten allerede har fullført 60 studiepoeng spesialpedagogikk på masternivå, som innpasses i den erfaringsbaserte masteren. Endelig tilbyr IPL en erfaringsbasert master i rådgiving for barn og ungdom⁵ som er bredt anlagt i det utdanningsrelaterte og sosialfaglige profesjonsfeltet. Denne tilbyr ikke et faginnhold som er spesifikt rettet mot læreres arbeid i skolen. Disse tilbudene treffer ikke lærere som ønsker en etter- og videreutdanning i spesialpedagogikk eller sosialpedagogikk som er spisset mot læreres arbeid i skolen, eller som ikke har studiepoeng i spesialpedagogikk fra før.

Det er heller ikke ved andre institusjoner i vår region eksisterende tilbud som ligner eller står i direkte konkurranse med det foreslåtte studieprogrammet. Nord universitet tilbyr kortere videreutdanninger innen spesialpedagogikk, men ingen masterutdanninger. Dronning Mauds Minne høgskole for barnehagelærerutdanning tilbyr en toårig masterutdanning i spesialpedagogikk med vekt på tidlig barndom⁶. Denne utdanningen henvender seg imidlertid primært til barnehagelærere med sitt spesifikke fokus på de yngste barna, og den er ikke erfaringsbasert.

Som redegjørelsen over viser, vil Master i pedagogikk for lærere ved ILU ikke konkurrere med eksisterende mastertilbud i spesialpedagogikk og pedagogikk ved NTNU eller andre institusjoner, men representere et unikt utdanningstilbud om svarer på et utdekket behov for kompetanseutvikling i skolen.

³ Master i pedagogikk er beskrevet på nettsiden <https://www.ntnu.no/studier/mped>

⁴ Spesialpedagogikk – master på deltid er beskrevet på nettsiden <https://www.ntnu.no/studier/mprsped>

⁵ Master i rådgiving for barn og ungdom er beskrevet på nettsiden <https://www.ntnu.no/studier/mraadbu>

⁶ Master i spesialpedagogikk med vekt på tidlig barndom er beskrevet på nettsiden <https://dmmh.no/studier/master-spesialpedagogikk>

1.2 Rammer for studieprogrammet

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>	
Navn på studiet (bokmål, nynorsk, engelsk)	<p>Master pedagogikk for lærere.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studieretning spesialpedagogikk - Studieretning sosialpedagogikk <p>Master i pedagogikk for lærerlar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studieretning spesialpedagogikk - Studieretning sosialpedagogikk <p>Master in education for teachers</p> <ul style="list-style-type: none"> - Special needs education - Education for social justice
Gradsbenevnelse og kandidatens tittel (hvis relevant)⁷	<p>Master i pedagogikk for lærere – studieretning spesialpedagogikk</p> <p>Master i pedagogikk for lærere – studieretning sosialpedagogikk</p>
Beskriv hvordan navnet er dekkende for studiets profil og nivå⁸	<p>Masterutdanningens navn beskriver det overordnede fagområdet (pedagogikk) og målgruppen som studiet retter seg mot (for lærere) på en utvetydig måte. Programmet har to studieretninger/spesialiseringer – spesialpedagogikk og sosialpedagogikk.</p>
Vertsfakultet	Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Utdanningsområde⁹	Lærer- og lektorutdanning, pedagogiske fag
Utdanningens nivå (NKR)	Nivå 7 (2. syklus av høyere utdanning)
Studienivå	Erfaringsbasert mastergrad 90 studiepoeng ¹⁰
Normert studietid	Deltid
Arbeidsbelastning	800 timer pr år
Undervisningsspråk	Norsk
Omfang (studiepoeng)	90
Oppstart (år/semester)	2022 høst
Opptakskrav og rangeringskrav (begrunnet)	<p>For opptak til studiet er det krav om</p> <ul style="list-style-type: none"> - fullført lærerutdanning av minimum 3 års omfang (180 studiepoeng) eller tilsvarende utdanning - minst 2 års erfaring som lærer i skole, barnehage eller relevant opplæringstilbud for barn og unge med særskilte behov <p>Kvalifiserte søkere rangeres i henhold til § 31 i forskrift om opptak til studier ved NTNU:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vektet gjennomsnittskarakter av alle emnene som inngår i bachelorgraden eller lignende 2) Alder, med den eldste først, spesifisert etter fødselsdato

⁷ Jf. forskrift om studier ved NTNU §§ 2-10–2-12

⁸ Jf. studietilsynsforskriften § 2-2, første ledd

⁹ Jf. [Samordna opptak](#)

¹⁰ Jf. forskrift om krav til mastergrad § 5

Hjemmel politiattestkrav ¹¹	Nei
Campusbasert, desentralisert, samlingsbasert, nettbasert	Samlingsbasert / nettbasert
Rammeplanhenvisning	Ikke relevant
Skikkethetsvurdering ¹²	Ikke relevant
Autorisasjonsordning ¹³	Ikke relevant

1.3 Beskrivelse av studieprogrammet

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
Gi en overordnet beskrivelse av studiet
<p>Dette masterprogrammet tar sikte på å støtte opp om læreres arbeid med å ivareta alle barn i skole og barnehage og bidra til demokratiserende utdanning. Formålet er å bidra til inkluderende læringsprosesser i en mangfoldig skole og barnehage. Studiet har to retninger, spesialpedagogikk og sosialpedagogikk, som hver har 30 fagspesifikke studiepoeng i tillegg til masteroppgaven (30 studiepoeng).</p> <p>Masterprogrammet tar utgangspunkt i læreres egen erfaring med sosialpedagogiske og spesialpedagogiske problemstillinger i skole og barnehage. Studiet setter lærerne i stand til å forstå, analysere og håndtere komplekse samspillsforhold i skolen relatert til elevmangfold og hvordan ulikhet i elevenes bakgrunn, behov og forutsetninger har betydning for deres opplæringsituasjon.</p> <p>Inkluderende utdanning oppnås gjennom å skape sammenheng i barns liv på tvers av de ulike arenaene de oppholder seg på, som skole, barnehage, hjem og fritid. Barns opplevelse av inkludering angår deres helhetlige livsverden. I masterprogrammet vektlegges å styrke lærerens evne til å ivareta barns rettigheter, med særlig vekt på læreren som inkluderingsagent i tverrprofesjonelt samarbeid. Inkludering handler i dette studiet om barns subjektive opplevelser av sosial tilhørighet, faglig mestring og likeverd. Masteren gir lærere kompetanse i å undersøke barns opplevelser av inkludering, for så å analysere og utvikle egen og andres profesjonsutøvelse, med mål om at alle barn har positive opplevelser av mestring og deltakelse. Med dette står barnerettighetene og barns aktørskap sentralt i studiet. Likeså vektlegges læreres inkluderende praksis gjennom tilrettelegging av psykososialt læringsmiljø, tilpasset opplæring og annerkjennelse i relasjoner.</p> <p>Demokratisering gjennom utdanning handler om å fremme alle barns muligheter til å forme seg selv og samfunnet i framtida. I dette studiet fremheves lærerens bidrag i en slik prosess, herunder lærernes kunnskap om og åpenhet for samfunnsendring. Gjennom å anerkjenne at læring er en kollektiv og sosial prosess som handler om menneskers utvikling i fellesskap, vil studiet styrke lærernes kapasitet til å bidra til demokratiserende utdanning.</p> <p>Gjennom studiet vil lærerne bli kjent med og utvikle egen handlings- og personlige kompetanse i møte med konkrete didaktiske, relasjonelle og institusjonelle problemer som de selv bringer med seg inn i studiet. De vil også gis utvidet kompetanse i refleksivt utviklingsarbeid knyttet til egen praksis, relasjonelt utviklingsarbeid i samspill med</p>

¹¹ Jf. forskrift om opptak til høyere utdanning § 6-1

¹² Jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning § 1

¹³ Jf. lov om helsepersonell § 48

kolleger og studenter, samt institusjonelt utviklingsarbeid knyttet til skolen som organisasjon og samarbeid med andre profesjoner.

1.4 Læringsutbytte

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
Angi forventet læringsutbytte i form av kategoriene «kunnskap», «ferdigheter» og «kompetanse».
<i>Kunnskap</i>
Kandidaten
<ul style="list-style-type: none">• forstår og kan forklare at læring skjer i prosesser av opplevelse og erfaring• kan gi perspektiver på forholdet mellom demokrati og utdanning, herunder alles rett til utdanning• forstår og kan forklare betydning av elevmangfold og betingelser for inkludering i skolen, herunder risiko for ekskluderingsprosesser og utenforskap• kan drøfte undervisningsprosesser i lys av ulike didaktiske perspektiv• forstår og kan forklare hvordan omsorg utøves i lærerrollen
<i>Ferdigheter</i>
Kandidaten
<ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om inkludering og demokratisering i profesjonsutøvelse i skolen og andre pedagogiske kontekster• kan ta initiativ for å fremme deltagelse, kollektive opplevelser og å forbedre skolen som en rettferdig institusjon• har kreativitet til å skape omsorgsfulle relasjoner i skolen• kan identifisere og undersøke pedagogiske problemstillinger, herunder gjennomføre et selvstendig forskningsprosjekt under veiledning og i tråd med god forskningsetikk• kan bruke skolens institusjonelle handlekraft for å ivareta elever med ulike behov og forutsetninger sine rettigheter
<i>Generell kompetanse</i>
Kandidaten
<ul style="list-style-type: none">• kan beskrive og drøfte forskjellen mellom undervisningsprosesser som utgrenser elever og undervisningsprosesser som inkluderer alle elever• kan bidra til å skape trygghet, respekt og likeverd i pedagogiske kontekster slik at gode undervisnings- og læringsmiljø kan utvikle seg• kan kritisk analysere pedagogiske praksiser med henblikk på ulike konsekvenser i forhold til etikk og kunnskap

1.5 Samfunnsrelevans og faglig relevans

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

Beskriv hvordan studiet er faglig relevant for arbeidsliv og videre studier

Studiet gir lærere som er i arbeid mulighet til å utvikle sin erfaringsbaserte kunnskap i dialog med ny fagkunnskap, samtidig som de blir kvalifisert på lektornivå. Det faglige innholdet bygger opp om målsetningen i *Lærerutdanning 2025* om å fremme en praksisnær og forskningsbasert pedagogikkfaglig kompetanse i skole og lærerutdanning¹⁴. Det svarer også til Holden-utvalgets utredning av kompetansebehov i framtida, der de finner at «sosiale og emosjonelle ferdigheter vil bli viktigere i fremtidens samfunns- og arbeidsliv» og at disse ferdighetene derfor bør «bli en prioritert oppgave i fremtidens skole»¹⁵.

Studiet bidrar til å oppøve emosjonelle, sosiale og analytiske ferdigheter og kompetanse i å initiere og fullføre kollektive utviklingsprosesser. Studiet gir spesifikk sosialpedagogisk kompetanse, som styrker læreres evne til å være gode kontaktlærere og sosiallærere, og spesialpedagogisk kompetanse, som gjør studentene i stand til å fylle rollen som spesialpedagog. Kompetanse på alle disse områdene er etterspurt i skolen.

1.6 Internasjonalisering

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

Redegjør for aktuelle ordninger for internasjonalisering av studietilbudet. Disse må være spesifikke for studiets nivå, omfang og egenart.

Utdanningen inneholder internasjonale og komparative perspektiver på pedagogikk og utdanning i norsk kontekst. Internasjonal forskning på pedagogiske grunnspørsmål vil være viktig i utdanningen. I tillegg vil vi trekke på våre nordiske og internasjonale forskningssamarbeid i undervisning som tematiserer inkluderings- og ekskluderingsprosesser i ulike skolekontekster.

Det kan være mulig å gjennomføre spesialiseringsdelen (30 studiepoeng) som fulltidsstudium i utlandet. Studiet vil knytte seg til ILUs etablerte utvekslingssamarbeid med Københavns Universitet, TU Berlin og Universitetet i Wien. Samarbeidet med Universitetet i Wien er spesielt relevant og aktuelt, ettersom det her finnes et studietilbud i spesialpedagogikk og sosialpedagogikk som er sammenlignbart med det faginnholdet som utvekslingsstudiet vil erstatte.

Leveres til trinn 2

Hvilke avtaler sikrer studentene utvekslingsopphold? Disse må være spesifikke for studiets nivå, omfang og egenart.

Leveres til trinn 2

Beskriv når i studiet det legges til rette for studentutveksling

¹⁴ Lærerutdanning 2025. Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene. Kunnskapsdepartementet (2017).

¹⁵ NOU 2020: 2. Framtidige kompetansebehov III. Læring og kompetanse i alle ledd. (2020)

Leveres til trinn 2

Hvilke andre ordninger annet enn studentutveksling har studieprogrammet for internasjonalisering tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart?

1.7 Rekrutteringsgrunnlag og arbeidsmarked

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

Gi en begrunnet vurdering av markeds- og rekrutteringsgrunnlag

Sosialpedagogikk og spesialpedagogikk er fagområder som lærere gjerne ser større nytte av etter noen års erfaring i et skoleverk der spesialpedagogisk kompetanse er mangelfull, og sosialpedagogisk arbeid på tvers av tjenestetilbud som angår barn og unge i liten grad prioriteres. Det er god søking til ILUs eksisterende etter- og videreutdanningstilbud i spesialpedagogikk (bachelornivå) og stor interesse for studieretningene spesialpedagogikk og sosialpedagogikk i grunnskolelærerutdanningen. Dette tyder på at det er et solid rekrutteringsgrunnlag på dette feltet i skolen. Studieprogrammet vil også kunne rekruttere lærere med 3-årig barnehagelærerutdanning og relevant erfaring fra barnehage eller skole. Dette vil ytterligere styrke rekrutteringsgrunnlaget.

Omleggingen til 5-årig lærerutdanning med mastergrad medfører et omfattende behov for etterutdanning av lærere med 3- eller 4-årig lærerutdanning. I 2019 var det fortsatt 4803 lærere med lærerutdanning uten mastergrad ansatt i grunnskolene i Trøndelag¹⁶, som utgjør om lag 70 % av staben. Mindre enn 1000 grunnskolelærere i fylket hadde lærerutdanning og mastergrad. I den videregående skolen har omtrent halvparten av staben mastergrad¹⁷. Tallene taler for at det vil være stor etterspørsel etter mastertilbud for erfarne lærere i det kommende tiåret. Det er sannsynlig at læreres ønske om masterutdanning også vil forsterkes av at andelen lektorer øker i skolen, ettersom mange vil ønske tilsvarende kompetanse og lønn som sine kolleger.

Lønnsforskjellen mellom adjunktstilling og lektorstilling i skolen utgjør mellom 40 000 og 100 000 kr, avhengig av ansiennitet¹⁸. Dette utgjør en betydelig lønnsmotivasjon for å ta etter- og videreutdanning som fører til mastergrad. Søkere vil imidlertid vurdere denne framtidige lønnsgevinsten opp mot prisen på studiet, hvis finansieringen av studiet baserer seg på egenbetaling. Med en pris på 123 000 kroner for hele utdanningen, vil det i gjennomsnitt ta om lag 2 år fra avsluttet utdanning til kvalifiseringen lønner seg. Med en halvering, til om lag 60 000 kroner, vil det derimot lønne seg etter første år. Egenbetaling må forventes å ha en negativ innvirkning på rekrutteringsgrunnlaget, og det er usikkert om maksimering av egenbetaling vil være regningssvarende for ILU.

¹⁶ SSB 2021. 12993: Ansatte lærere i grunnskolen, etter kjønn, stillingsprosent og kompetanse (F) 2015 – 2019. <https://www.ssb.no/statbank/table/12993>

¹⁷ SSB 2021. 12992: Ansatte lærere i videregående skole, etter kjønn, stillingsprosent og kompetanse (F) 2015 – 2019. <https://www.ssb.no/statbank/table/12992>

¹⁸ Utanningsforbundet 2021. Lønnskalkulator. <https://www.utdanningsforbundet.no/lonn-og-arbeidsvilkar/lonnskalkulator/#KS>

1.8 Antall studenter

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
Oppgi antall studenter og begrunn hvilket studenttall som gir et tilfredsstillende læringsmiljø.
Studieprogrammet planlegges for opptil 30 studieplasser. I spesialiseringsåret vil det være rom for en klasse i sosialpedagogikk og en i spesialpedagogikk.

1.9 Læringsmiljø

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
Beskriv hvilke tiltak som er aktuelle for å sikre tilfredsstillende læringsmiljø, inkludert det digitale læringsmiljø.
<p>Studiet er basert på et modellæringsprinsipp i arbeidet med inkludering og læringsmiljø. Vi vil vise studentene hvordan medelevstøtte i læringsprosesser kan organiseres gjennom vår fasilitering av studentsamarbeid i studiet. Forpliktende gruppeprosesser vil være et viktig redskap i dette arbeidet. Videre vil vi bruke studiet som ramme for refleksjon om studentenes egne opplevelser av inkludering, ekskludering, læring og mestring i sitt arbeid som lærer.</p> <p>Studiet er samlingsbasert, og ved fysiske samlinger vil vi legge til rette for sosialt samvær utenfor undervisningen. Studiet vil også ha nettbasert samarbeid og oppfølging. I den nettbaserte undervisningen vil vi legge vekt på de didaktiske formålene som nettbasert undervisning kan tjene, og samarbeidsformer over nett som studentene kan utvikle og bruke i arbeid med egne elever.</p>

<i>Leveres til trinn 2</i>
Beskriv hvilke tiltak som iverksettes for å sikre likeverdig læringsmiljø dersom samme studietilbud tilbys i flere studiebyer og/eller i hovedsak er nettbasert.

1.10 Yrkesmuligheter/videre studier

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
Beskriv hvordan studiet er relevant for videre arbeid og studier.
<p>Studiet tilbyr erfarne lærere en mastergrad som verdsetter og nyttiggjør seg erfaringene studentene har fra skolen, og som legger til rette for at lærerne kan utforske og forbedre sin egen praksis. Dette legger til rette for en meningsfylt kombinasjon av arbeid som lærer og deltidsstudier.</p> <p>Faginnholdet i studiet omhandler aspekter ved lærerrollen som erfaring i yrket synliggjør betydningen av. Kontaktlærerrollen krever både overblikk over elevens livsverden og skolehverdag, og innsikt i det institusjonelle mulighetsrommet i skolen og i tilgrensende sosialfaglige tjenester. Dette overblikket kan brukes å ivareta elever med ulike behov sine rettigheter og muligheter. Videre er det behov for langt mer spesialpedagogisk kompetanse i skolen enn det som er tilgjengelig per dags dato. Flere skoler søker å sikre elevenes rettigheter til et trygt og godt skolemiljø og til støtte i krevende livssituasjoner gjennom særskilte sosiallærere. Denne rollen krever kompetanse til å møte barn og unge i vanskelige livssituasjoner og skolehverdager med omsorg og evne til å bruke institusjonelt mulighetsrom til å ta ansvar for urett elevene utsettes for. Fordypningen i sosialpedagogikk</p>

gir unik kompetanse til å styrke skolens helhetlige arbeid for å ivareta alle elever, også dem som har behov for støtte fra offentlige tjenester utenom skolen. Endelig krever faglig og institusjonell ledelse i skolen innsikt i elevers livsverden, og evne til å analysere forholdet mellom barnets livssituasjon og erfaringsverden og læreplanen som forskrift. Begge retninger i master i pedagogikk for lærere vil kvalifisere lærere i dette arbeidet, og dermed gjøre dem svært godt skikket til å drive tverrfaglig ledelse i skolen.

Studenter som ønsker å søke seg til forskerutdanning trenger, i tillegg til den erfaringsbaserte mastergraden, 30 studiepoeng på masternivå som ikke overlapper med emnene i Master i pedagogikk for lærere.

1.11 Entreprenørskap, innovasjon og nyskaping

Leveres til trinn 2

Beskriv på hvilken måte innovasjon og entreprenørskap er integrert i studiet.

1.12 Lærings- og vurderingsformer

Leveres til trinn 2

Gi en beskrivelse av hvilken type lærings- og arbeidsformer som brukes i studiet og hvordan disse er tilpasset et digitalisert samfunn. Angi hvordan det legges til rette for studentaktivitet.

Leveres til trinn 2

Beskriv hvilke ulike vurderingsformer som nyttes, og begrunn hvorfor disse måler oppnåelse av læringsutbytte i studiet.

1.13 Oppbygging av studiet

Gi en oversikt over struktur og emner i studieprogrammet. Dersom studiet inneholder studieretninger skal dette fremgå her.

Første studieår:

- Overbyggende introduksjon (15 studiepoeng)
- Vitenskapsteori og metode (15 studiepoeng)

Andre studieår:

- Fagspesifikt valgemne 1 (15 studiepoeng)
- Fagspesifikt valgemne 2 (15 studiepoeng)

Tredje studieår:

- Masteroppgave (30 studiepoeng)

I andre studieår velger studenten to av fire valgemner, avhengig av studieretning/spesialisering.

Skjematisk fremstilling av studiets oppbygning:

Semester	
6	
5	Masteroppgave (30 sp)
4	Spesialpedagogikk 1 eller Sosialpedagogikk 1 (15 sp) Spesialpedagogikk 2 eller Sosialpedagogikk 2 (15 sp)
3	
2	Overbyggende intro (15 sp) Vit.teori og metode (15 sp)
1	

Oppgi hvilke fellesemner som inngår i studieprogrammet, variant av ex.phil, områdeemne, EiT.

Studieprogrammet vil ikke inneholde fellesemner. ILU vil søke om programfritak fra EiT med grunnlag i punkt ii. i vurderingskriteriene for programfritak. Fritakssøknaden begrunnes med at studentene vil ha minst 2 års yrkeserfaring fra skolen som kan kompensere for læringsutbyttet i EiT (jf. opptakskrav) og med det forventede læringsutbyttet i studieprogrammet. Studiet legger opp til omfattende samarbeidslæring, med tanke på å kvalifisere studentene til å lede tverrfaglig samarbeid i skolen, og tverrsektorielt samarbeid for å ivareta elever sine rettigheter i skolen. Dette kommer spesielt tydelig fram i læringsutbyttebeskrivelsen, som sier at kandidatene skal kunne «ta initiativ for å fremme deltagelse, kollektive opplevelser og å forbedre skolen som en rettferdig institusjon» og «bidra til å skape trygghet, respekt og likeverd i pedagogiske kontekster slik at gode undervisnings- og læringsmiljø kan utvikle seg». Denne kompetansen krever spesielt sterke ferdigheter i å fasilitere samarbeidslæring, og studiet vil innebære en profesjonsspesifikk utdyping av målsetningene NTNU har med EiT.

Beskriv omfang og organisering av obligatoriske praksisstudier.

Studieprogrammet inneholder ikke praksisstudier.

1.14 Faglig ledelse av studietilbudet

Leveres til trinn 2

Hvilke ressurser er satt av til studieprogramledelse og hvordan er programledelse organisert?

1.15 Fagmiljø tilknyttet studietilbudet

1.15.1 Fagmiljøets størrelse og kompetanse

Beskriv fagmiljøets samlede kompetanse; både formell kompetanse og fagfelt, og hvordan denne dekker studiets fagområde, samt behov for supplering av kompetanse og kapasitet.

Fagseksjon for pedagogikk har i alt 56 tilsatte: 3 professorer, 2 dosenter, 24 førsteamanuenser, 4 førstelektorer og 16 universitetslektorer og 7 stipendiater.

Fagseksjonen spenner tematisk og metodologisk over et bredt område i forskning og utviklingsarbeid. Områder som opptar seksjonen i både forskning og undervisning er blant annet likeverd, demokrati, danning og læring, sosial ulikhet, mangfold, inkludering og psykososialt skolemiljø, barndom, ungdom, digitale og sosiale medier, rådgivning og institusjonskritikk og spesialpedagogikk og spesialpedagogiske spørsmål knyttet til barn og unges læring og utvikling i skolen.

Seksjonen er særlig opptatt av utdanningens demokratiske og solidariske oppdrag, og anser det som en viktig oppgave å stille utfordrende og vanskelige spørsmål om utdanning og samfunn.

Studieprogrammets innretning og omfang vil ikke medføre at fagseksjonen må tilføres ny kompetanse. Masterutdanningen med 30 studieplasser vil kreve en moderat ressurs sett i lys av fagseksjonens totale undervisningsomfang. For seksjonen og studietilbudet samlet sett er det viktig at den strategiske personalplanen realiseres.

Beskriv hvordan fagmiljøets størrelse står i forhold til antall studenter og studiets egenart, og hvordan fagmiljøets størrelse er tilpasset antall studenter, sikres å være kompetansemessig stabilt over tid og har en sammensetning som dekker de emner som inngår i studiet.

Fagseksjon ved pedagogikk og ILU representerer et av landets største samlede pedagogiske fagmiljø. Fagkompetansen kan dermed beskrives som stabil og sterk, både med tanke på studiets størrelse og faglige omfang.

Fagmiljøet ved ILU dekker kompetansebehovet for å kunne undervise forskningsbasert ved omsøkte master. Vi vil trekke fram det arbeidet som gjøres i forskningsgruppene Barn og unges livskvalitet i skole og utdanning (BULKIS), Utdanningspolitikk, mangfold og ulikhet (UMU) og forskningsgruppen Spesialpedagogikk i skole og lærerutdanning (SiSLU) som spesielt relevant. Se nærmere beskrivelse av forskningsgruppene i punkt 2.17.

Beskriv fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse, inkludert kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring.

Ved fagseksjon for pedagogikk er det høy utdanningsfaglig kompetanse. Nesten alle faste ansatte har gjennomført eller gjennomfører pt. universitetspedagogikk. De fleste ansatte har i tillegg gjennomført Diggilu. Dette kurset er del av den digitale kompetansehevingen ved ILU, og gjennomføres som nettbaserte leksjoner og fleksible samlinger underveis. Flertallet av de ansatte har også undervisningserfaring fra skolen og dermed relevant praksiserfaring som står til studiets innhold.

Den utdanningsfaglige kompetansen er relevant for studietilbudet.

Til trinn 2- utdyping av tabell¹⁹:

Gjør rede for andel årsverk av ansatte i hovedstilling²⁰

Gjør rede for andel årsverk av ansatte med førstestillingskompetanse²¹

Gjør rede for andel ansatte med professorkompetanse

Beskriv praksisveilederenesrelevante kompetanse og erfaring fra praksisfeltet

Beskriv i hvilken grad fagmiljøet har relevant kunnskap fra praksisfeltet, og hvordan man sikrer at denne er oppdatert.

1.15.2 Fagmiljøets forskningskobling

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

Beskriv hvordan studiet har tilfredsstillende kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart, og hvordan vil studentene involveres i dette?

Fagseksjon for pedagogikk har mange ulike forskningsgrupper, som hovedsakelig er drevet av faglig ansatte ved seksjonen. Noen av de forskningsgruppene som er relevante for omsøkte masteremne er ovennevnte BULKIS, UMU og SisLU.

Barn og unges livskvalitet i skole og oppvekst

Forskningsgruppen BULKIS²² har som mål å frembringe forskningsbasert kunnskap om barn og unges livskvalitet i skole og oppvekst. Sentralt for forskningsgruppen er barn og unges egne perspektiv og pedagogiske og spesialpedagogiske spørsmål omkring barn og unges liv i skole og oppvekst.

Utdanningspolitikk, mangfold og ulikhet

¹⁹ Excelfil; sendes ut med rektors bestillingsbrev i desember.

²⁰ Minst 50 % av årsverkene tilknyttet studiet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling (institusjon er hovedarbeidsgiver). For fellesgrader regnes de deltagende institusjonene som «institusjonen», hvilket betyr at 50% av det samlede fagmiljøet som bidrar inn mot fellesgraden må utgjøres av ansatte i hovedstilling ved en eller flere av de deltagende institusjonene.

²¹ For studier på bachelornivå skal fagmiljø tilknyttet studiet bestå av minst 20 % ansatte med førstestillingskompetanse, på masternivå minst 50 % hvorav minst 10 % med professorkompetanse.

²² <https://www.ntnu.no/ilu/bulkis>

Forskningsgruppen UMU²³ jobber med mangfolds- og ulikhetsproblematikk fra ulike perspektiv, og er opptatt av utdanningspolitiske spørsmål og hvordan rammer for utdanning kan virke sosialt inkluderende og ekskluderende.

Spesialpedagogikk i skole og lærerutdanning

Forskningsgruppen SisLU²⁴ har som mål å frembringe forskningsbasert kunnskap innenfor det spesialpedagogiske feltet. Sentral i denne sammenhengen er kunnskap om spesialpedagogikkens og spesialundervisningens plass i skolen, spesialpedagogens rolle, inkludering og mangfold, samt spesialpedagogiske spørsmål knyttet til barn og unges læring og utvikling i skolen.

Leveres til trinn 2

Beskriv hvilken forskning og/eller faglig utviklingsarbeid fagmiljøet utfører og har utført de siste fem årene.

1.15.3 Fagmiljøets nasjonale og internasjonale nettverk

Til trinn 2

Hvilke nasjonale og internasjonale nettverk bidrar fagmiljøet aktivt i og hvordan disse nettverkene er relevante for studiet.

1.16 Samarbeid om studiet internt ved NTNU

Studieprogrammet tilbys ikke i samarbeid med andre fakulteter eller institutter ved NTNU.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

Redegjør for sonderinger av aktuelle samarbeidsforhold og -dimensjoner.

Ikke relevant.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

Beskriv aktuelt samarbeid med tilstøtende fagmiljø.

Ikke relevant.

Leveres til trinn 2

Hvilke fakultet bidrar i studiet? Legg ved samarbeidsavtale(r) som dokumentasjon.

1.17 Samarbeid med eksterne aktører - utdanningsinstitusjoner

Studieprogrammet tilbys ikke i samarbeid med eksterne aktører.

²³ <https://www.ntnu.no/ilu/utdanningspolitikk-mangfold-og-ulikhet>

²⁴ <https://www.ntnu.no/ilu/sislu>

1.18 Praksis

Studieprogrammet inneholder ikke praksisstudier.

1.19 Studietilbud med ekstern finansiering

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
Dersom studiet er eksterntfinansiert, gi en begrunnelse for dette. Legg ved samarbeidsavtale dersom studiet er oppdragsfinansiert.
Studiet planlegges som en erfaringsbasert masterutdanning (90 studiepoeng). Opprettelsen av studieprogrammet vil innebære en økning i undervisningsaktiviteten ved Institutt for lærerutdanning, uten at det gir økning i basisfinansieringen til NTNU. Studiet kan finansieres enten gjennom egenbetaling, jf. forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 3-2, første ledd (c), eller gjennom resultatbevilgning og instituttets egne midler. ILU vil ta stilling til om det er ønskelig å finansiere studiet gjennom egenbetaling innen innmeldingen i trinn 2.

1.20 Kostnadsberegning og finansiering

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
Redegjør for studietilbudets økonomiske bærekraft og evt. behov for å allokere midler til utvikling, infrastruktur og oppstart.
<p>Master i pedagogikk for lærere planlegges som en erfaringsbasert masterutdanning. Det er dermed anledning til å gjøre unntak fra gratisprinsippet i UH-loven²⁵, jf. forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 3-2, første ledd, bokstav c. Det bør imidlertid gjøres grundige vurderinger før det eventuelt tas en beslutning om å finansiere Master i pedagogikk for lærere gjennom egenbetaling, ettersom en slik praksis både vil bidra til å uthule gratisprinsippet og være i strid med FN's bærekraftsmål om å «fremme muligheter for livslang læring for alle». Spørsmålet om egenbetaling er et prinsipielt spørsmål som ikke angår dette studieprogrammet alene, men som aktualiseres særlig i dette studieprogrammet fordi det spesifikt er rettet inn mot realisering av lik rett til utdanning.</p> <p>Det er gjort foreløpige beregninger av studieprogrammets økonomiske bærekraft ved to ulike finansieringsmodeller – en med egenbetaling og en med finansiering over ILU rammetildeling. Uansett finansieringsmodell vil kostnadene øke årlig i programmets tre første år. Inntektssiden vil også øke årlig fra studiet starter opp, men ettersom rammefinansieringen gis på etterskudd med to års forsinkelse, vil programmet ha nådd maksimal finansiering først i 8. driftsår. Tabellene under viser estimerte kostnader og inntekter i 8. driftsår ved henholdsvis egenbetaling og rammefinansiering, basert på dagens kostnadsnivå og satser.</p> <p>I beregningen av kostnader er ILUs gjeldende ressurstildeling til undervisningsoppgaver lagt til grunn. Beregningen inkluderer lønnsmidler til undervisning og vurdering i programmet. I tabellen er kostnadene satt opp i to kolonner – en som viser kostnader til undervisningstid alene, og en som i tillegg inkluderer forskningstid i stillingene som brukes i programmet.</p> <p>Inntekten er avhengig av hvilken finansieringsmodell som velges. Det følger ingen basisbevilgning (direktefinansiering av studieplasser) med programmet. Inntekten gjennom</p>

²⁵ Universitets- og høyskoleloven § 7-1, første ledd.

rammefinansiering (RFM) inkluderer derfor bare resultatbevilgning basert på studiepoeng- og kandidatproduksjon. Ved internfinansiering er rammefinansieringen ikke tilstrekkelig til å dekke den reelle kostnaden til å drive programmet, men den vil dekke kostnaden til undervisningstid. Ved finansiering gjennom egenbetaling reduseres rammefinansieringen til 51 % av full sats, men med inntekten fra studentbetaling vil programmet bære seg økonomisk, også dersom man tar høyde for kostnad til forskningstid.

Årlig budsjett - 49 % egenbetaling - full drift fra 8. år

Kostnader	u/forskningstid		Inntekter	m/forskningstid	
Ordinær drift	1 700 000	3 500 000	Studentbetaling	3 000 000	3 000 000
			Stipulert resultatbevilgning i RFM	930 000	930 000
			Resultat	-2 230 000	-430 000

Årlig budsjett - internfinansiering - full drift fra 8. år

Kostnader	u/forskningstid		Inntekter	m/forskningstid	
Ordinær drift	1 700 000	3 500 000	Stipulert resultatbevilgning i RFM	1 850 000	1 850 000
			Resultat	-150 000	1 650 000

Hvis det legges til grunn av studiet skal finansieres gjennom egenbetaling, er det viktig å ta med i betraktning vurderingene i punkt 2.7 om rekrutteringsgrunnlag til studiet. Høy egenbetaling vil kunne ha negativ innvirkning på rekrutteringen til studiet, og vil gjøre terskelen for å starte på utdanningen høyere for søkere som ikke får studiet dekket av arbeidsgiver og som har lite personlig økonomisk handlingsrom. Høy grad av egenbetaling vil gi ulike muligheter for etter- og videreutdanning for en yrkesgruppe som forventes fra statens side å oppdatere sin kompetanse.

Utviklingskostnader i 2021–2022 er stipulert til 150 timeverk, tilsvarende en kostnad på 85 350 kroner. Utviklingskostnadene dekkes av instituttets egne midler.

ILU vil vurdere endelig hvilken finansiering vi anser som mest bærekraftig for denne utdanningen innen innmeldingens trinn 2.

2 Emnebeskrivelser

2.1 Oversikt over emneportefølje

En overordnet oversikt over emnetilbudet skal følge trinn 2.

Emnenavn	
Studiepoeng	
Faginnhold	

2.2 Studiets samlede læringsutbytte fordelt på emner

Leveres til trinn 2:

<STUDIET>																	
Studieprogrammets læringsutbytter (K=Kunnskap, F=Ferdighet, G=Generell kompetanse)	Studieprogrammets emner og hvilke læringsutbytter på programnivå emnene bidrar til å oppfylle																
	Emnetittel	Emne tittel	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
K-1																	
K-2	X		X	os													
K-3		X	X														
K-4			X														
K-5																	
F-1																	
F-2																	
F-3																	
F-4																	
F-5																	
G-1																	
G-2																	
G-3																	
G-4																	
G-5																	

Instituttstyret ILU

Sak ILU 9/21 Valg av forretningsorden ved instituttstyret på ILU

Hensikt: Instituttets størrelse gjør det hensiktsmessig å stadfeste forretningsorden for instituttstyret.

Forslag til vedtak:

«Institutt for lærerutdanning følger samme forretningsorden som beskrevet for fakultetsstyrene i kapittel 5 i NTNUs styringsreglement.»

Bakgrunn

Det er blitt reist spørsmål om instituttstyret burde bruke referat eller bruke protokoll. Styremedlem Gry O. Ulrichsen har sendt følgende melding til styreleder og styrets sekretær:

Hei,

Jeg melder inn følgende sak som vedtakssak til styremøtet 8. april 2021.

Forslag: Endring av praksis fra protokoll til referat.

I et universitetsdemokrati er det essensielt at ansatte, offentligheten og universitetsledelse får innsyn i meningsbrytning og de ulike perspektiver som finnes i et styre. Den praksisen som i dag føres mht protokoll gir hverken ansatte, universitetsledelsen eller offentligheten innsyn i dette meningsmangfoldet.

En praksis med referat vil i større grad enn protokoll sikre at informasjon om meningsbrytning og ulike perspektiver kommer ut til ansatte. Dette vil styrke mulighetene for medbestemmelse og medvirkning og i større grad kunne bidra til en kultur der kritisk tenking og åpen debatt ønskes velkommen.

Forslag til vedtak: *Som et ledd i å styrke medvirkningen og medbestemmelsen på instituttet vedtar instituttstyret å endre praksis fra protokoll til referat.*

Jeg forventer også at det kommer en redegjørelse om de to siste seksjonsledernes avgang.

Mvh Gry O. Ulrichsen

Nedenfor følger noen vurderinger knyttet til NTNUs styringsreglement (vedlagt).

Styringsreglementet beskriver universitetets organisering og oppgavefordeling på sentralt nivå og ved fakultet (nivå 2) og institutt (nivå 3). Det regulerer ordningene for medvirkning og medbestemmelse på NTNU.

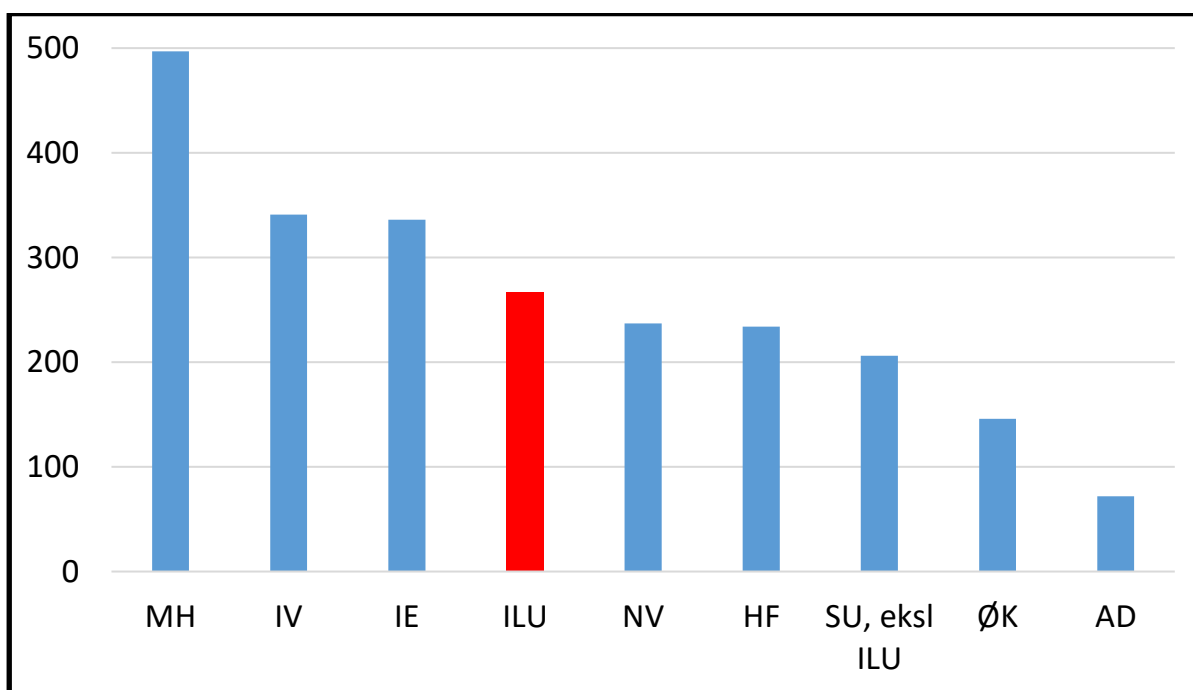
Instituttstyret kan gjøre vedtak som konkretiserer og går videre enn det som følger av styringsreglementet. Det ble blant annet gjort i instituttstyrets vedtak i sak ILU 9/20.

Kapittel 4 i styringsreglementet gjelder organisering, styring og ledelse av nivå 3. Forhold som gjelder instituttstyret er regulert her. Kapitlet sier noe om hvilke saker styret skal behandle og angir på hvilke områder instituttstyrene kan ta beslutninger. Det står imidlertid lite i kapitlet om forretningsordenen for instituttstyret. Det tolker instituttleder som at instituttstyret kan fastsette dette selv.

Kapittel 5 regulerer forretningsorden for fakultetsstyret og museumsstyret. Det inkluderer forhold om åpenhet, stemmeregler, protokoll og møteplikt. Det er ingenting som er til hinder for at instituttstyret velger å følge forretningsordenen beskrevet her.

Etter fusjonen i 2016 og vedtak om ny organisering med virkning fra 1.1.2017 er det kun gjennomført små endringer i styringsreglementet. Med disse organisatoriske endringene fikk universitetet færre og større enheter på nivå 2 og 3, og dermed også enheter med forholdsvis store fjerdenivå.

Institutt for lærerutdanning er en stor enhet på NTNU. Størrelse kan framstilles på flere måter. Figuren under presenterer antall årsverk av fast tilsatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling, ofte forkortet UFF-årsverk. Alle fast tilsatte i fagseksjonene og de fleste fast tilsatte i de nasjonale sentrene tilhører denne stillingskategorien. Dette er i hovedsak en framstilling som viser omfanget på utdanningsaktiviteten. Figuren viser at kun tre av fakultetene på NTNU har flere faste UFF-årsverk enn ILU, mens fire fakulteter har færre.

Antall årsverk i faste undervisnings- forsknings- og formidlingsstillinger høsten 2020.

Kilde: Database for statistikk for høgre utdanning (DBH).

Instituttleder mener at instituttstyret for Institutt for lærerutdanning i denne første styringsperioden i hovedsak har fulgt en forretningsorden slik som beskrevet i kapittel 5 i styringsreglementet. Det inkluderer blant annet at styremøtene er åpne og at det føres protokoll. Det vil imidlertid være en fordel om styret formelt beslutter sin forretningsorden.

Det er da flere muligheter. Det inkluderer

1. Det utarbeides en egen forretningsorden spesialtilpasset instituttets behov. Dette kan omfatte egne regler som skyldes instituttets særegenheter.
2. Instituttstyret følger samme forretningsorden som fakultetsstyrene. Instituttets størrelse og kompleksitet tilsvarer typiske fakulteter. En slik beslutning innebærer at instituttet drar nytte av den kompetansen og det arbeidet som er lagt ned i utarbeidelsen av NTNUs styringsreglement.
3. Instituttstyret følger samme forretningsorden som fakultetsstyrene, men vedtar spesifikke endringer eller tillegg. Det kan for eksempel gjøres vedtak om at det skal skrives referat fra styremøtene i stedet for protokoll. Instituttstyret må i et slikt tilfelle også ta stilling til form og omfang på referater, og hvordan de enkelte referatene skal besluttes.

Instituttleder foreslår primært at det gjøres vedtak som følger punkt 2. Ved å følge en etablert forretningsorden legges det til rette for forutsigbarhet, transparens, likebehandling og profesjonalitet i styrearbeidet på samme måte som for fakultetsstyrene. Sekundært kan det gjøres vedtak som følger punkt 2 over, men med tillegg om at det føres referat i stedet for protokoll. Slik instituttleder forstår saken, så vil det være i samsvar med Ulrichsens forslag.

Vedlegg:

- NTNUs styringsreglement (2016)

Styringsreglement

for

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Fastsatt av Styret 7. desember 2016¹

Nytt pkt. 6.1 vedtatt S-sak 30/18

Vedtatt i S-sak 83/16, 7.12.2016.

Forrige styringsreglement ble fastsatt 24.11.2015.

1. Formål med reglementet

Styringsreglementet for NTNU har som formål å beskrive universitetets organisering og oppgavefordeling.

Det overordnede rammeverket for NTNUs virksomhet er Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 (heretter forkortet uhl.) og Hovedinstruks fra Kunnskapsdepartementet om økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler, fastsatt 10. juli 2014.

For å lette oversikten er sentrale deler av tekster i loven og instruksene tatt inn i reglementet. I tillegg til Styringsreglementet har styret vedtatt delegasjon av myndighet og fullmakter til rektor ved NTNU (del I i Delegasjonsreglementet for NTNU).

Figuren under viser reglementets plass i dokumenthierarkiet.

2. NTNUs sentrale organisering

2.1 NTNU skal ha

- Styre, jf. uhl. kap. 9
- Rektor, jf. uhl § 10-1 og S-sak 17/05
- Prorektorer for
 - Utdanning
 - Forskning
 - Nyskaping
- Økonomi- og eiendomsdirektør
- Organisasjonsdirektør
- Viserektorer
 - Viserektor i Ålesund
 - Viserektor i Gjøvik
- Fakulteter
- Vitenskapsmuseet

2.2 Styret

2.2.1 Styrets ansvar og oppgaver

Styret er det øverste organet ved institusjonen. Styrets ansvar og oppgaver er fastsatt i uhl. §§ 9-1 og § 9-2, og ytterligere presisert i Hovedinstruks fra Kunnskapsdepartementet:

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet**Uhl § 9-1. Ansvar for institusjonens virksomhet**

- (1) Styret er det øverste organet ved institusjonen. Det har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonene drives effektivt og i overensstemmelse med de lover, forskrifter og regler som gjelder, og de rammer og mål som gis av overordnet myndighet.
- (2) Alle beslutninger ved institusjonen truffet av andre enn styret, treffes etter delegasjon fra styret og på styrets ansvar. Styret kan delegeres sin avgjørelsesmyndighet til andre ved institusjonen i den utstrekning det ikke følger av denne lov at styret selv skal treffe vedtak, eller det er andre særlige begrensninger i adgangen til å delegeres.

Uhl § 9-2. Styrets oppgaver

- (1) Styret skal trekke opp strategien for institusjonens utdannings- og forskningsvirksomhet og annen faglig virksomhet og legge planer for den faglige utvikling i samsvar med de mål som er gitt av overordnet myndighet for sektoren og institusjonen.
- (2) Styret skal fastsette mål og resultatkrav og har ansvaret for at institusjonens økonomiske ressurser og eiendom disponeres i overensstemmelse med bestemmelser om dette gitt av overordnet myndighet, og etter forutsetninger for tildelte bevilgninger eller andre bindende vedtak.
- (3) Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse av virksomheten. Styret skal fastsette instruks for institusjonens daglige ledelse.
- (4) Styret selv fastsetter virksomhetens interne organisering på alle nivåer. Organiseringen må sikre at studentene og de ansatte blir hørt.
- (5) Styret skal hvert år, etter nærmere retningslinjer gitt av departementet, avgi årsregnskap med redegjørelse for resultatene av virksomheten og legge frem forslag til budsjett for kommende år.
- (6) Det skal i størst mulig grad være åpenhet om styrets arbeid.

Hovedinstruksen fra Kunnskapsdepartementet presiserer styrets ansvar og oppgaver ytterligere:

Styret har budsjettmyndighet og kan delegeres denne helt eller delvis til ansatte ved institusjonen. Alle delegeringsvedtak og vedtak om disponeringer skal dokumenteres skriftlig.

Styret skal planlegge med både ettårig og flerårig perspektiv tilpasset institusjonens egenart. Styret skal fastsette en langsiktig plan og planperiodens lengde. Styret avgjør om det skal utarbeides et flerårig budsjett i tilknytning til institusjonens langsiktige plan.

Styret skal hvert år fastsette en årsplan for institusjonen. I tilknytning til årsplanen skal styret utarbeide en disponeringsplan. Disponeringsplanen bør periodiseres på en hensiktsmessig måte og innrettes slik at det kan føres løpende kontroll med kostnader og inntekter.

Styret har ansvaret for at institusjonen oppfyller de mål og resultatkravene som er fastsatt i tildelingsbrevet, og skal informere departementet om vesentlige avvik i forhold til tildelingsbrevet eller planlagt forbruk straks det får kjennskap til slike avvik.

Styret skal avlegge delårs- og årsregnskap med det innhold og i samsvar med KDs krav. Styret må påse at årsregnskapet er fullstendig, pålitelig og gir et rettvise bilde av institusjonens økonomiske stilling. Årsregnskapet skal undertegnes av styrets medlemmer.

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Styret skal sende inn årsrapport og delårsrapporter til den instans, med det innhold og innen de frister som Kunnskapsdepartementet fastsetter. Årsrapporten skal undertegnes av styrets medlemmer.

Styret har ansvaret for at institusjonen har effektive og hensiktsmessige styrings- og kontrollsystemer slik at fastsatte mål og resultatkrav kan følges opp, ressursbruken er effektiv og institusjonen drives i samsvar med gjeldende lover og regler.

Styret skal fastsette hovedregler for økonomiforvaltningen ved institusjonen. Hovedreglene fremkommer i styringsreglementet og delegasjonsreglement for NTNU. Derav fastsettes:

Når NTNU planlegger å ta i bruk nye systemer eller gjøre vesentlige endringer i eksisterende systemer, skal styret på et tidlig stadium i planleggingen orientere Riksrevisjonen og konsultere Kunnskapsdepartementet

Styret avgjør om NTNU skal forestå alle deler av arbeidet på lønns- og personalområdet eller regnskapsområdet selv eller om institusjonen skal nytte annen tjenesteyter godkjent av Finansdepartementet.

2.2.2 Styrets sammensetning

Styret består av 11 medlemmer.

- Ekstern styreleder
- 4 representanter for ansatte i undervisnings- og forskerstilling, derav én tilsatt i midlertidig vitenskapelig stilling
- 1 representant for de teknisk-administrativt ansatte
- 2 studentrepresentanter
- 3 eksterne representanter

2.2.3 Internrevisjon

Styret har besluttet i S-sak 21/16 at NTNU skal ha internrevisjon.

2.3 Rektors oppgaver

Rektor er NTNUs øverste leder. NTNU har ordning med ansatt fremfor valgt rektor, som betyr at rektor er øverste leder både for faglig og administrativ virksomhet.

§ 10-1. Rektor

(1) Rektor skal ansettes på åremål med mindre rektor er valgt etter § 10-2. Styret selv foretar utlysning og ansettelse av rektor. Ansettelsesprosessen skal sikre at rektor har faglig og ledelsesmessig legitimitet, og

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

at studentene og de ansatte blir hørt. Styret bestemmer om det skal gis innstilling, og hvem som skal innstille.

- (2) Rektor er daglig leder for institusjonens faglige og administrative virksomhet i samsvar med de rammer og pålegg som styret fastsetter.
- (3) Rektor er sekretær for styret og skal i samråd med styrets leder forberede og gi tilråding i de sakene som legges frem for styret. Rektor har rett til å delta i møter i alle institusjonens styrer, råd og utvalg.
- (4) Rektor er ansvarlig for iverksetting av styrets vedtak, og for at disponering av ressurser og eiendom skjer i samsvar med de vedtak som er truffet av styret.
- (5) Rektor skal på styrets vegne påse at den samlede økonomi- og formuesforvaltning skjer i samsvar med departementets generelle bestemmelser om økonomiforvaltningen og forutsetninger for tildeling av bevilgninger.
- (6) Rektor utarbeider og legger frem for styret budsjettforslag og årsregnskap og holder styret løpende orientert om regnskapets stilling i forhold til budsjettet og andre forhold av betydning for institusjonens virksomhet.

Styrets delegasjon av fullmakter til rektor fremkommer av NTNUs delegasjonsreglement del I.

2.3.1 Rektors særlige oppgaver som ikke følger uttrykkelig av loven

I tillegg til oppgavene uttrykkelig nevnt i universitets – og høyskoleloven skal rektor:

- profilere og posisjonere NTNU som forsknings- og utdanningsinstitusjon nasjonalt og internasjonalt
- initiere og lede institusjonelle strategiprosesser og påse at strategiene følges opp
- sørge for at det utøves god faglig ledelse med vekt på kvalitet i hele organisasjonen
- utvikle velegnede teknisk-/administrative tjenester
- skape en positiv organisasjonskultur og et godt og produktivt arbeidsmiljø
- sørge for at institusjonen har effektive og hensiktsmessige styrings- og kontrollsystemer slik at fastsatte mål og resultatkrav kan følges opp, ressursbruken er effektiv, rapporteringen er pålitelig og at institusjonen drives i samsvar med gjeldende lover og regler.

2.3.2 Rektors ansvar for planarbeidet

Rektor har overordnet ansvar for planarbeidet ved NTNU. Langsiktig planlegging ivaretas gjennom strategisk plan som skal legges fram til behandling i styret før planperioden tar til. Rektor har videre ansvar for at det utarbeides årsplan som hvert år legges fram til behandling i styret. I tilknytning til årsplan utarbeides et budsjett (en disponeringsplan) som viser de løpende kostnader og inntekter.

Rektor har overordnet ansvar for at fastsatte mål og resultatkrav følges opp og gjennomføres innenfor tildelte rammer, herunder rapportering og kontroll av resultater og informerer styret om dette.

2.3.3 Rektors særlige ansvar for universitetets eierinteresser

Rektor har ansvar for at spørsmål om NTNUs opprettelse av eller inntreden i egne rettssubjekter, herunder kapitalinnskudd, samt strategisk salg av aksjer, blir lagt frem for vedtak i styret.

Rektor har ansvar for at rapportering til departementet blir foretatt i henhold til departementets retningslinjer i selskap der staten eier så mange aksjer at de representerer 50 prosent eller mer av stemmene, eller hvor NTNU på grunn av eierposisjon eller ved statlig kontroll av selskapsinteresser mv. har dominerende innflytelse.

Rektor har ansvar for at NTNUs eierinteresser forvaltes i henhold til departementets retningslinjer om styring og kontroll. Rektor har ansvar for å overholde informasjonsplikten overfor styret og departementet om sentrale spørsmål knyttet til selskapenes virksomhet for å sikre at statens eierinteresser forvaltes på en forsvarlig måte.

2.3.4 Rektors ansvar for eksternt finansiert aktivitet

Rektor har ansvar for at bidrags- og oppdragsaktiviteten, underbygger NTNUs strategiske prioriteringer og forvaltes i henhold til Kunnskapsdepartementets reglement om statlige universiteters og høyskolers forpliktende samarbeid og erverv av aksjer. Den eksternt finansierte virksomheten er underlagt de ordinære styringsorganer og det ordinære linjeansvaret.

2.3.5 Rektors ansvar for styring og forvaltning i samsvar med økonomiregelverket i Staten

Rektor har ansvar for at all styring og forvaltning av økonomiske midler, eiendeler, bygninger og øvrige verdier forvaltes i samsvar med økonomiregelverket i Staten, KDs hovedinstruks og andre gjeldende bestemmelser. Rektor har ansvar for at det foreligger (politikker og retningslinjer slik at organisasjonens arbeid tilfredstiller gjeldende bestemmelser.

2.3.6 Rektors ansvar for personalarbeidet ved NTNU

Rektor har ansvar for å organisere, lede, kontrollere og fordele arbeidet, innenfor de rammene lov- og avtaleverk, samt lønnspolitikk og personalreglement, setter. Dette innebærer at rektor skal innstille til ansettelse i teknisk/administrative stillinger som skal ansettes av styret, samt lede tilsettingsrådet for Fellesadministrasjonen i saker der organisasjonsdirektøren har innstillende myndighet eller er inhabil. I tillegg skal rektor opptre som arbeidsgivers partsrepresentant i saker i henhold til Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen i Staten, herunder lede IDF - SESAM, jf. tilpasningsavtalen pkt. 5.1.

2.3.7 Rektors ansvar for helse, -miljø, - og sikkerhet, og beredskapsarbeid

Rektor er ansvarlig på styrets vegne for at universitetet har et tilfredsstillende arbeid innen helse, miljø, - og sikkerhet og beredskap.

2.3.8 Rektors ansvar for informasjonssikkerhet ved NTNU

Rektor utøver på styrets vegne ansvaret for informasjonssikkerhet ved universitetet, herunder ansvar for at behandlingen av personopplysninger skjer på en sikker og trygg måte. Rektor er øverste behandlingsansvarlig i henhold til personopplysningsloven og helseforskningsloven.

2.4 Rektors ledergrupper

Rektor bestemmer selv organiseringen av sine ledergrupper.

2.4.1. Rektors sentrale lederteam (rektoratet)

Rektors lederteam består av rektoratet med rektor og prorektor for forskning, prorektor for utdanning, og prorektor for nyskaping. I tillegg utgjør direktør for økonomi og eiendom og direktør for organisasjon en del av rektoratet.

2.4.2 Dekanmøtet

Dekanmøtet er et rådgivende organ for rektor, og består av rektoratet og dekanene ved de enkelte fakultet og Vitenskapsmuseet og viserektorene. I tillegg deltar leder og nestleder av Studenttinget.

2.5 Prorektorenes, direktørenes og viserektorenes ansvar og oppgaver

Prorektorene, direktørene og viserektorene utøver innen deres respektive ansvarsområder, oppgaver på rektors vegne. Prorektorenes, direktørenes og viserektorenes oppgaver fastsettes gjennom delegasjon fra rektor, jf. delegasjonsreglementet del II.

2.6 Fellesadministrative enheter¹

Foruten rektors stab er det følgende fellesadministrative enheter ved NTNU:

Under prorektor for utdanning:

- Avdeling for studieadministrasjon ○ Seksjon for utdanning Gjøvik ○ Seksjon for utdanning Ålesund
- Avdeling for utdanningskvalitet ○ Seksjon for etter- og videreutdanning
- Avdeling for studenttjenester ○ Internasjonal seksjon
- Universitetsbiblioteket

Under økonomi- og eiendomsdirektøren:

- Avdeling for virksomhetsstyring
- Økonomiavdelingen ○ Seksjon for økonomirådgivning ○ Seksjon for

¹ S-sak 32/16 og protokoll av 160816

-
- økonomitjenester ○ Servicesenter for økonomi
 - Avdeling for campusservice ○ Seksjon for bygningsdrift ○ Seksjon for teknisk drift ○ Seksjon for prosjektgjennomføring ○ Servicesenter for eiendom
 - Eiendomsavdelingen

Under organisasjonsdirektøren:

- HR- og HMS-avdelingen ○ HMS-seksjon
- Kommunikasjonsavdelingen
- Avdeling for dokumentasjonsforvaltning
- IKT-avdelingen ○ Seksjon for IKT-brukerstøtte ○ Seksjon for IKT- drift ○ Seksjon for IKT- forvaltning ○ Seksjon for IKT – utvikling ○ Seksjon for IKT – strategi og styring ○ Seksjon for digital sikkerhet

Det kan opprettes grupper med gruppeleder under den enkelte seksjon. Opprettelse av gruppe og gruppelederfunksjon skjer etter reglene om medbestemmelse i Hovedavtalen og tilpasningsavtalen.

2.7 NTNUs nemnder

2.7.1 NTNUs klagenemnd

NTNU har en egen klagenemnd, jf. uhl. kap. 3-5 Klagenemnda består av fem medlemmer.

2.7.2 NTNUs skikkethetsnemnd

NTNU har en egen skikkethetsnemnd som skal behandle tvil om studenters skikkethet og avgi innstilling til NTNUs klagenemnd, jf. uhl. § 4-10, jf. forskrift om skikkethetsvurdering § 6. Nemnda består av ni medlemmer.

2.7.3 NTNUs nemnd for sidegjøremål

NTNUs nemnd for sidegjøremål er nedsatt etter vedtak i styret S-35/13 for å behandle klage på avslag om sidegjøremål for ansatte. Nemnda består av tre medlemmer: et eksternt styremedlem, en representant fra arbeidstakersiden, og en representant fra arbeidsgiversiden.

2.8 Faste utvalg

2.8.1 Lovpålagte faste utvalg

Rektor nedsetter lovpålagte utvalg slik loven krever.

NTNU har følgende faste lovpålagte utvalg:

- Arbeidsmiljøutvalget (AMU) jf. aml. kap. 7
- Læringsmiljøutvalget (LMU), jf. uhl. § 4-3
- Ansettelsesorganer, jf. uhl. §§ 6-3 flg. og statsansatteloven §6

2.8.2 Andre faste utvalg

Styret nedsetter følgende sentrale utvalg ved NTNU:

- Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen (FUS)
- Forvaltningsutvalget for de treårige ingeniørutdanningene (FUI) □ Forvaltningsutvalget for de femårige lektorutdanningene (FUL) □ Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA).

Rektor nedsetter følgende faste utvalg ved NTNU:

- Utdanningsutvalget
- Forskningsutvalget
- Forskningsetisk utvalg
- Likestillings- og mangfoldsutvalget

NTNU skal i henhold til NTNUs tilpasningsavtale, jf. Hovedavtalen i Staten, ha følgende utvalg:

- Sentralt samarbeidsutvalg (IDF- SESAM) og lokale samarbeidsutvalg (IDF - LOSAM) og stedlige samarbeidsutvalg i Ålesund og Gjøvik (IDF-ÅSAM og IDF – GSAM)

2.9 Institusjoner administrativt underlagt NTNU jf. uhl. § 1-4 (4)

NTNU er tildelt administrativt ansvar for følgende institusjoner, men hvor disse selv har ansvar for sin faglige virksomhet og underlagt andre organer i faglig sammenheng: *For tiden ingen slike institusjoner*

2.10 Studentombud og personvernombud

NTNU skal ha et studentombud² og et personvernombud³.

3. Organisering, styring og ledelse av nivå 2

3.1 Fakultetene og særegne enheter

NTNUs faglige og administrative virksomhet på nivå 2 er organisert i følgende enheter:

- Fakultet for arkitektur og design (AD)
- Det humanistiske fakultet (HF)
- Fakultet for informasjonsteknologi og elektroteknikk (IE)
- Fakultet for ingeniørvitenskap (IV)
- Fakultet for medisin og helsevitenskap (MH)
- Fakultet for naturvitenskap (NV)
- Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU)
- Fakultet for økonomi (ØK) □ NTNU Vitenskapsmuseet

Fakultetene og Vitenskapsmuseet er inndelt i institutter. Instituttene kan organiseres i faggrupper, jf. S-sak 84/16.

3.2 Ledelse og styring ved fakultet og NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.1 Fakultetene, Vitenskapsmuseet, skal ha følgende organer:

- Fakultetsstyre/museumsstyre
- Dekan/Museumsdirektør
- Prodekan som er dekanens stedfortreder

- Ansettelsesråd (AR) for teknisk-administrative stillinger
- Ansettelsesutvalg (AU) for undervisnings- og forskerstillinger
- Lokalt samarbeidsutvalg (IDF - LOSAM), jf. NTNUs tilpasningsavtale

3.2.2 Fakultets- og museumsstyrenes mandat

Fakultets- og museumsstyrene er enhetens øverste organ. Styrene har ansvar for å fastsette mål og strategier for enheten og foreta prioriteringer innenfor rammer gitt i regelverk og overordnede nivåts beslutninger. Dette ivaretas ved at styrene selv tar stilling til:

² O - sak 11/17

³ Personvernforordningen (GDPR) art. 37 nr 1 bokstav a

- Strategi
- Årsplaner og handlingsplaner
- Strategiske personalplaner
- Intern fordeling av bevilgning og budsjett
- Forskningsstatsinger og forskningsprofil
- Studieprogram
- Studiekvalitet
- Virksomhet- og økonomirapportering
- Intern organisering
- Saker av prinsipiell betydning

Dersom fakultetet har valgt fakultetsråd, skal rådet behandle tilsvarende saker.

Dersom det er uenighet mellom dekan og fakultetsstyret/styret om hvor beslutningsmyndigheten ligger, avgjøres spørsmålet av rektor.

3.2.3 Sammensetning

Styrene ved fakultet og Vitenskapsmuseet, har følgende sammensetning:

- Ekstern styreleder
- 4 vitenskapelig tilsatte, derav én representant for midlertidig tilsatte i undervisnings – og forskningsstilling
- 2 studentrepresentanter
- 1 representant for teknisk-administrativt tilsatte
- 3 eksterne representanter i tillegg til styreleder

I hver valgkrets velges et tilsvarende antall rekkefølgevararepresentanter. Det skal oppnevnes minst 2 rekkefølgevararepresentanter for de eksterne.

Dekan/museumsdirektør er sekretær for styret og møter fast med talerett.

3.2.4 Valg og oppnevning

De interne medlemmene velges i henhold til NTNUs valgreglement. De fast tilsatte velges for 4 år, studentrepresentantene og de midlertidig tilsatte for ett år.

De eksterne medlemmene og styreleder oppnevnes av rektor etter forslag fra dekan/ museumsdirektør. Det skal foreslås minst 8 eksterne kandidater som rektor kan velge blant. I gruppen eksterne representanter skal det oppnevnes like mange kvinner og menn.

3.2.5 Opprettelse av utvalg

Dekan og museumsdirektør kan opprette særskilte midlertidige utvalg for bestemte saksområder eller bestemte sakstyper. Sammensetningen skal være i samsvar med uhl. § 4-4 og likestillings- og diskrimineringsloven.

Dekan og museumsdirektør kan delegere avgjørelsesmyndighet til slike utvalg med mindre delegasjonsadgangen er avgrenset i lov eller av overordnet organ.

3.2.6 Organisering av fakultetets/museets ledelse og administrasjon

Dekan kan oppnevne eller tilsette prodekaner. Prodekanene benytter fortrinnsvis inntil 50 % av arbeidstiden på oppgaven.

Dekan gis fullmakt til å organisere fakultetets ledelse og administrative virksomhet. Dette skjer i henhold til Hovedavtalens bestemmelser om medbestemmelse. Styret, eventuelt med fullmakt delegert til rektor, avgjør saken dersom partene ikke kommer til enighet.

3.2.7 Dekanene og museumsdirektørens oppgaver

Dekanene og museumsdirektøren er enhetens øverste leder. De skal påse at virksomheten drives innenfor rammene gitt i regelverk, overordnetets nivåes beslutninger og styrenes vedtak.

Dekanen og museumsdirektøren har overordnet ansvar for alle oppgaver som ikke eksplisitt er lagt til styrene og har generell fullmakt til å avgjøre løpende saker, med de begrensninger som følger av NTNUs delegasjonsreglement.

Dekanen og museumsdirektøren rapporterer direkte til sitt styre i saker som inngår i styrets fullmakter og for øvrig til rektor. Dekanen og museumsdirektøren inngår i rektors ledergruppe. Dekanen og museumsdirektørens viktigste oppgaver er å:

- lede og utvikle virksomheten ved enheten med fokus på kjerneoppgavene
- forberede saker for enhetens styre og iverksette styrets vedtak
- lede enhetens ansettelsesutvalg/tilsettingsutvalg
- delta i institusjonens strategiske arbeid, sørge for at enheten har oppdaterte strategier og at disse følges opp
- skape en positiv organisasjonskultur og stimulere til et produktivt og godt arbeidsmiljø
- påse at det utøves god faglig ledelse med vekt på kvalitet i undervisning og forskning
- sørge for velegnede teknisk-administrative tjenester
- representere og posisjonere enheten og fremme internt og eksternt samarbeid
- legge forholdene til rette for studentenes lærings- og arbeidsmiljø
- representere arbeidsgiver, sikre at ansatte blir hørt og ivareta organisasjonenes medbestemmelse
- påse at enheten har effektive og hensiktsmessige styrings- og kontrollsystemer slik at fastsatte mål og resultatkrav kan følges opp, ressursbruken er effektiv, rapporteringen er pålitelig og at institusjonen drives i samsvar med gjeldende lover og regler (internkontroll).

3.2.8 Tilsetting av dekaner og museumsdirektør

Styret ansetter dekaner og museumsdirektør etter innstilling fra et innstillingsutvalg, jf. uhl. § 6-4 og § 111(3).

3.2.9 Prodekanenes oppgaver

Dekanen fastsetter prodekanenes oppgaver og myndighet. Dekanene utpeker en av prodekanene til sin stedfortreder. Prodekanene rapporterer til dekanen.

4. Organisering, styring og ledelse av nivå 3

4.1 Ledelse og styring ved instituttene

4.1.1 Organer ved instituttene

- Tilsatt instituttleder

Instituttene skal ha følgende organer:

- Alternative medvirknings- og medbestemmelsesorganer
 1. Utvidet ledergruppe
 2. Instituttstyre
 3. Instituttråd

Fakultetsstyret godkjenner ordningen ved instituttene etter forslag fra instituttleder.

4.1.2 Organenes mandat og møtefrekvens

Instituttstyret tar beslutninger innenfor myndighetsområdet som er delegert til instituttet, mens instituttråd og utvidet ledergruppe er rådgivende organer for instituttleder.

Organene skal behandle følgende saker:

- Strategi
- Årsplaner og handlingsplaner
- Strategiske personalplaner
- Intern fordeling av bevilgning og budsjett
- Forskningssatsinger og –profil
- Emneportefølje og studieprogram
- Studiekvalitet
- Intern organisering
- Saker av prinsipiell betydning

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Organene skal kalles sammen minst 2 ganger i semesteret og ellers ved behov. Møtene skal legges til tidspunkt som sikrer medvirkning fra ansatte og studenter. Det lages innkalling og referat fra møtene som gjøres tilgjengelig for tilsatte og studenter.

Dersom det er uenighet mellom instituttleder og instituttstyret om hvor beslutningsmyndigheten ligger, avgjøres spørsmålet av dekanen.

4.1.3 Sammensetning

Utvidet ledergruppe ledes av instituttleder og består av instituttets ledergruppe supplert minst med:

- 2 valgte representanter for fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling
- 1 valgt representant for midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling
- 1 valgt representant for teknisk-administrativt tilsatte □ 2 valgte studentrepresentanter

Instituttstyre og instituttråd kan ledes av instituttleder, eller en ekstern styreleder blant de to eksterne medlemmene. Der instituttstyre eller instituttråd ledes av ekstern styreleder, fungerer instituttleder som sekretær for instituttstyret/-rådet.

Sammensetning for instituttstyre eller instituttråd:

- 3 valgte representanter for fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling
- 1 valgt representant for midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling
- 1 valgt representant for teknisk-administrativt tilsatte
- 2 valgte studentrepresentanter
- 2 eksterne medlemmer tilsatt ved et annet institutt ved NTNU eller utenfor NTNU

4.1.4 Valg og oppnevning

De interne medlemmene velges i henhold til NTNUs valgreglement. De fast tilsatte velges for 4 år, studentrepresentantene og de midlertidig tilsatte for ett år.

4.1.5 Andre medvirkningsordninger

I tillegg skal hvert institutt ha følgende medvirkningsorganer:

Personalmøte som omfatter alle tilsatte ved instituttet. Møtet skal særlig gi råd ved utarbeidelsen av strategiske bemanningsplaner og årsplaner.

Forum for tilsatte i undervisnings- og forskerstilling. Forumet skal særlig gi råd vedrørende forskningssatsinger, emneportefølje og studieprogram

Disse fora møtes minst én gang i semesteret og kommer med tilråding før behandling i utvidet ledergruppe, instituttstyre eller instituttråd.

4.1.6 Instituttleder

Instituttlederen er enhetens daglige leder. Vedkommende skal påse at virksomheten drives innenfor rammer gitt i regelverk, overordnet nivå's beslutninger og instituttstyrets vedtak og har generell fullmakt til å avgjøre løpende saker, med de begrensninger som følger av NTNUs delegasjonsreglement. Instituttlederen

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

rapporterer til sitt styre i saker som inngår i styrets fullmakter og for øvrige til sin dekan. Instituttleder inngår i dekanens ledergruppe.

- Instituttleders viktigste oppgaver er å:
- lede og utvikle virksomheten ved enheten med fokus på kjerneoppgavene
- forberede saker for enhetens styre og iverksette styrets vedtak
- delta i institusjonens strategiske arbeid og sørge for at enheten har oppdaterte strategier og at disse følges opp
- skape en positiv organisasjonskultur og stimulere til et produktivt og godt arbeidsmiljø for studenter og ansatte
- påse at det utøves god faglig ledelse med vekt på kvalitet i undervisning og forskning
- sørge for velegnede teknisk-administrative tjenester
- representere og posisjonere enheten og fremme internt og eksternt samarbeid
- legge forholdene til rette for studentenes lærings- og arbeidsmiljø
- representere arbeidsgiver, sikre at ansatte blir hørt og ivareta organisasjonenes medbestemmelse
- påse at enheten har effektive og hensiktsmessige styrings- og kontrollsystemer slik at fastsatte mål og resultatkrav kan følges opp, ressursbruken er effektiv, rapporteringen er pålitelig og at institusjonen drives i samsvar med gjeldende lover og regler (internkontroll).

4.1.7 Ansettelse av instituttleder

Fakultetsstyret ansetter instituttleder etter innstilling fra et innstillingsorgan, jf. uhl. § 6-4 og § 11-1(3).

4.1.8 Opprettelse av utvalg

Instituttleder kan opprette særskilte midlertidige utvalg for bestemte saksområder eller bestemte sakstyper. Instituttledelsen skal normalt være med og sammensetningen for øvrig skal være i samsvar med uhl § 4-4 og likestillingsloven.

Instituttleder kan delegere avgjørelsesmyndighet til slike utvalg med mindre delegasjonsadgangen er avgrenset av lov eller overordnet organ.

5. Forretningsorden for fakultetsstyrer, og museumsstyret

5.1 Møteinnkalling

Det avholdes minst 2 styremøter i semesteret etter en fastlagt møteplan. Styrelederen innkaller ellers i samråd med dekanen/museumsdirektøren til møter når det trengs.

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Innkalling og saksdokumenter sendes styrets medlemmer i rimelig tid, og minst 10 dager før ordinære styremøter.

Innkalling, sakliste og offentlige sakspapirer for styremøtene gjøres kjent via enhetens hjemmeside parallelt med at papirene sendes medlemmene.

5.2 Møtene

Dersom styreleder er fraværende, utpeker styret en setteleder blant de eksterne medlemmene.

Fakultetsstyrene og museumsstyret skal behandle sakene i møte. Møtene holdes for åpne dører.

Styret kan innby utenforstående til å delta i forhandlingene med talerett, men uten stemmerett.

5.3 Vedtaksførhet og avstemmingsregler

Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av medlemmene er til stede og avgir stemme.

Styrets medlemmer har stemmeplikt og kan ikke stemme blankt. Avstemming skjer ved stemmetegn, og vedtak treffes med alminnelig flertall av de avgitte stemmene. Ved stemmelikhet har styrets leder dobbeltstemme.

5.4 Protokoll

Det føres vedtaksprotokoll fra styremøtene med opplysninger om:

- hvem som er til stede
- hvordan det enkelte medlem har stemt
- eventuelle stemmeforklaringer og protokolltilførsler

Stemmeforklaringer og protokolltilførsler skal leveres under møtet.

Protokollen gjøres allment kjent på enhetens hjemmeside senest én uke etter møtet.

5.5 Møteplikt og forfall

Medlemmene har plikt til å møte og delta i forhandlingene hvis de ikke har gyldig forfall. Ved forfall gis sekretæren beskjed slik at varamedlem kan innkalles.

6. Revisjon

6.1 Revisjon og oppdatering av styringsreglementet⁴

Det tilligger styret å vedta endringer i NTNUs styringsreglement. Rektor gis fullmakt til å foreta teknisk revisjon og oppdatering av styringsreglementet ved behov. Ved tvil om endringen er av teknisk eller materiell art, skal endring i styringsreglementet alltid forelegges styret.

⁴ S-sak 30/18